

ΟΔΗΓΙΑ Ο_Λ.ΙΙ.2_7: Οδηγίες συμπλήρωσης Λίστας Ελέγχου διακήρυξης προμηθειών και γενικών¹ υπηρεσιών (που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Λ.ΙΙ.2_7 συμπληρώνεται στις περιπτώσεις προκηρύξεων για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών.

Α. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

1. ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Συμπληρώνεται ο τίτλος της διακήρυξης του διαγωνισμού, ο οποίος πρέπει να συνάδει με τον τίτλο του αντίστοιχου υποέργου, όπως αυτός αναγράφεται στην απόφαση ένταξης και το ΤΔΠ.

2. ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο προϋπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μίας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την Αναθέτουσα Αρχή, κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης προς δημοσίευση. Δηλαδή ο συνολικός προϋπολογισμός της σύμβασης συμπεριλαμβάνει και τυχόν προβλεπόμενα στη προκήρυξη δικαιώματα προαίρεσης, παρατάσεις, ενδεχόμενα βραβεία συμμετοχής ή/και καταβολής ποσών στους συμμετέχοντες..

Το συνολικό πληρωτέο ποσό αναγράφεται προκειμένου να κριθεί αν αυτό υπερβαίνει ή όχι το κατώτατο όριο εφαρμογής. Ειδικά τα δικαιώματα προαίρεσης και οι παρατάσεις αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα κυρίως στις περιπτώσεις που ο προϋπολογισμός της προκήρυξης είναι πλησίον των εκάστοτε ορίων εφαρμογής.

Περαιτέρω, θα πρέπει να εξεταστεί εάν πρόκειται για μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις, οπότε και αντίστοιχα θα προσδιοριστεί ο προϋπολογισμός της υπό ανάθεση σύμβασης, ήτοι:

- συμφωνίες- πλαίσιο ή δυναμικά συστήματα αγορών (αρ. 6 παρ. 5 και αρ.236 παρ. 5 Ν.4412/2016)
- συμπράξεις καινοτομίας (αρ. 6 παρ. 6 και αρ. 236 παρ. 6 Ν. 4412/2016,
- προμήθεια που έχει ως αντικείμενο την χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση - πώληση προϊόντων (αρ. 6 παρ. 12 και αρ. 236 παρ. 12 Ν.4412/2016)
- προμήθεια ή υπηρεσία που έχει περιοδικό χαρακτήρα ή προβλέπεται να ανανεωθεί μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (αρ. 6 παρ. 11 και αρ. 236 παρ. 11 Ν.4412/2016)
- σύμβαση ασφαλιστικών υπηρεσιών, τραπεζικών και άλλων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών ή σύμβαση που περιλαμβάνει μελέτες (αρ. 6 παρ. 13 και αρ. 236 παρ. 13 Ν. 4412/2016)
- σύμβαση υπηρεσιών που δεν αναφέρει συνολική τιμή (αρ. 6 παρ. 14 και αρ.236 παρ. 14 Ν.4412/2016)
- συμβάσεις αγαθών/ υπηρεσιών από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες της Αναθέτουσας Αρχής (αρ. 6 παρ.2 και αρ. 236 παρ. 2 Ν. 4412/2016).
- προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών ή σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών, το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων (αρ. 6 παρ. 8 και 9 και αρ. 236 παρ. 8 Ν.4412/2016). Ειδικότερα:

Όταν ένα σχέδιο αγοράς υπηρεσιών ή η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων σε τμήματα, για τον καθορισμό του προϋπολογισμού, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει τα ποσά των κατώτατων ορίων το Ν.4412/2016 εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος. Ωστόσο, προβλέπεται παρέκκλιση από τις παραπάνω προβλέψεις, ήτοι οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα, εφ' όσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

¹ Όπου στις παρούσες Οδηγίες γίνεται λόγος για «υπηρεσίες» εννοούνται ειδικότερα οι «γενικές υπηρεσίες»

- α) η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ για κάθε τμήμα σύμβασης προμήθειας/ υπηρεσιών για το οποίο θα συναφθεί χωριστή σύμβαση να είναι έως 80.000€
- β) το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων να μην υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

3. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

Συμπληρώνονται τα στοιχεία της Αναθέτουσας Αρχής

4. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΕΥΧΩΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

Συμπληρώνεται η σχετική ημερομηνία υποβολής των τευχών προκήρυξης στην αρμόδια Αρχή Διαχείρισης

5. ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ως **έγγραφο διαδικασίας σύναψης της σύμβασης ή έγγραφο της σύμβασης** νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρέχει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας, με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της σύμβασης ή της διαδικασίας ανάθεσης (αρ. 2 περ. 14 Ν.4412/2016). Σ' αυτά συμπεριλαμβάνεται και η **προκήρυξη σύμβασης** που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού για όλες τις διαδικασίες (πλην των άρθρων 26 παρ.5 και 32 Ν. 4412/2016) και περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Γ' του Παραρτήματος Ντου Προσαρτήματος Α' (αρ. 63 Ν.4412/2016). Τα έγγραφα της σύμβασης περιέχουν σύμφωνα με το αρ. 53 του Ν. 4412/2016 ιδίως:

- Γενικούς και ειδικούς όρους διενέργειας του διαγωνισμού (ενδεικτικά εκτιμώμενος Π/Υ, Κωδικοί CPV, εφαρμοστέο δίκαιο, κανόνες δημοσιότητας, διαδικασία υποβολής προσφορών, εγγυήσεις συμμετοχής, δικαιολογητικά συμμετοχής, λόγοι αποκλεισμού, κριτήρια ποιοτικής επιλογής υποψηφίων, στάδια αξιολόγησης προσφορών, κριτήρια ανάθεσης, τρόπος ανάδειξης αναδόχου, διαδικασία κατακύρωσης, υπογραφή σύμβασης, δικαστικές προσφυγές ή ενστάσεις).
- Τεχνικές προδιαγραφές.
- Οικονομικούς όρους (περιεχόμενο και τρόπος υποβολής οικονομικής προσφοράς) κλπ.

Οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής όλων των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων είτε πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. Για την εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης, η αναθέτουσα αρχή συντάσσει και σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό **φάκελο δημόσιας σύμβασης**, ο οποίος συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια σύναψης της σύμβασης (αρ. 45 παρ. 1,2,3,4 και 5 Ν.4412/2016).

Οι δικαιούχοι επισυνάπτουν στην προκήρυξη σχέδιο σύμβασης, το οποίο αποτελεί επίσης «έγγραφο της σύμβασης» (άρ. 2 περ. 14 Ν. 4412/2016).

Οι δικαιούχοι που θέλουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, όπως αναλύεται κατωτέρω (ερώτηση 32) προσκομίζουν και το σχέδιο της ανακοίνωσης της πρόσκλησης για τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό.

6. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Σύμβαση προμηθειών είναι η σύμβαση που έχει ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή μίσθωση- πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης (άρ. 2 παρ. 1 περ. 8 Ν.4412/2016).

Σύμβαση γενικών υπηρεσιών είναι η σύμβαση που έχει ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών,

συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών σχεδιασμού, προγραμματισμού, οργάνωσης, διαχείρισης, παρακολούθησης κλπ επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων (άρ. 2 παρ. 1 περ. 9 β Ν.4412/2106).

Οι **μικτές συμβάσεις με αντικείμενο δύο ή περισσότερα είδη συμβάσεων** (έργα, υπηρεσίες ή προμήθειες), ανατίθενται βάσει του πλαισίου για το **κύριο αντικείμενο** της σχετικής σύμβασης. Ειδικότερα, στις **μικτές συμβάσεις εν μέρει υπηρεσιών των άρθρων 107 (κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες) ή 110 (αποκλειστικές συμβάσεις για ορισμένες υπηρεσίες) του Ν. 4412/2016 και εν μέρει λοιπών υπηρεσιών καθώς και στις μικτές συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών**, το κύριο αντικείμενο καθορίζεται βάσει της **υψηλότερης εκτιμώμενης αξίας** των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών (αρ. 4 παρ. 2 Ν. 4412/2016).

Όταν τα διαφορετικά μέρη μιας συγκεκριμένης σύμβασης μπορούν να χωριστούν αντικειμενικά ή όταν πρόκειται για **μικτές συμβάσεις με αντικείμενα που εμπίπτουν στο Βιβλίο Ι του Ν.4412/2016 και με αντικείμενα που δεν εμπίπτουν σε αυτό**, ανατίθενται είτε χωριστά για τα επιμέρους μέρη είτε ενιαία. Στην πρώτη περίπτωση, το εφαρμοστέο νομικό καθεστώς καθορίζεται βάσει των χαρακτηριστικών κάθε μέρους, ενώ στη δεύτερη περίπτωση, εφαρμόζεται το Βιβλίο Ι, ανεξαρτήτως αξίας και νομικού καθεστώτος των μερών.

Οι **μικτές συμβάσεις προμηθειών, έργων και υπηρεσιών και συμβάσεων παραχώρησης** ανατίθενται σύμφωνα με το Βιβλίο Ι του Ν. 4412/2016, υπό τον όρο ότι η εκτιμώμενη αξία του μέρους που εμπίπτει στο Βιβλίο Ι είναι ίση ή ανώτερη από τα αντίστοιχα όρια του άρθρου 5 (κατώτατα όρια) του Ν. 4412/2016 (αρ. 4 παρ. 4).

Όταν τα διαφορετικά μέρη μιας συγκεκριμένης σύμβασης δεν μπορούν να χωριστούν αντικειμενικά το ισχύον νομικό καθεστώς καθορίζεται βάσει του κυρίου αντικειμένου της σύμβασης (αρ. 4 παρ. 6 Ν. 4412/2016).

Οι **μικτές συμβάσεις με αντικείμενο που καλύπτεται τόσο από το Βιβλίο Ι όσο και από το Βιβλίο ΙΙ** του Ν. 4412/2016, ανατίθενται σύμφωνα με τα άρθρα 225 και 226 του Ν. 4412/2016 (αρ. 4 παρ. 5).

Αντίστοιχες ρυθμίσεις περιλαμβάνονται για τις μικτές συμβάσεις του Βιβλίου ΙΙ του Ν. 4412/2016 (βλ. αρ. 225 και 226).

7. ΕΙΔΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα

Με το άρθρο 20 του Ν.4412/2016 παρέχεται στις Αναθέτουσες Αρχές η δυνατότητα να εισαγάγουν κοινωνικά κριτήρια για τη σύναψη συμβάσεων με επιχειρήσεις, όπου η πλειοψηφία των εργαζομένων (περισσότεροι από 30%) είναι άτομα με ειδικές ανάγκες με στόχο την ένταξη των εν λόγω ατόμων στην αγορά εργασίας.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Οι τρόποι ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή υπηρεσιών που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 κατηγοριοποιούνται ως εξής:

Ανοικτή διαδικασία Κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δύναται να υποβάλει προσφορά	– αρ.27 Ν.4412/2016 – αρ.264 Ν.4412/2106
Κλειστή διαδικασία Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει αλλά μόνο όσοι έχουν προσκληθεί από την Αναθέτουσα Αρχή μπορούν να υποβάλλουν προσφορά	– αρ.28 Ν.4412/2016 – αρ.265 Ν.4412/2106
Ανταγωνιστική Διαδικασία με διαπραγμάτευση Οι Αναθέτουσες Αρχές διαβουλεύονται με τους υποψηφίους της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης	– αρ.29Ν.4412/2016 – άρ. 266 Ν.4412/2016
Ανταγωνιστικός Διάλογος Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει και η Αναθέτουσα Αρχή διεξάγει	– αρ. 30 Ν.4412/2016 – αρ. 267 Ν.4412/2016

διάλογο με τους υποψήφιους που έχουν γίνει δεκτοί προκειμένου να βρεθούν μία ή περισσότερες λύσεις βάσει των οποίων, οι επιλεγέντες υποψήφιοι καλούνται εντέλει να υποβάλλουν προσφορά	
Σύμπραξη καινοτομίας	– αρ. 31 Ν.4412/2016 – αρ. 268 Ν.4412/2016
Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση	– αρ. 32 Ν.4412/2106 – αρ. 269 Ν.4412/2016

9. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Το κριτήριο ανάθεσης είναι η **πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά**, η οποία προσδιορίζεται βάσει:

- i. της τιμής
- ii. του κόστους με χρήση προσέγγισης κόστους- αποτελεσματικότητας
- iii. βέλτιστης σχέσης ποιότητας- τιμής

Άλλα κριτήρια ανάθεσης δεν νοούνται και δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά.

Με την προκήρυξη θα πρέπει να θεσπίζεται κατά τρόπο σαφή ένα κριτήριο ανάθεσης και το σύνολο της προκήρυξης θα πρέπει να συνταχθεί με άξονα το συγκεκριμένο κατά περίπτωση κριτήριο ανάθεσης, χωρίς να γίνεται σύγχυση και παρεισφύουν στην αξιολόγηση στοιχεία που προσιδιάζουν σε κριτήριο που δεν εφαρμόζεται (ΣτΕ 2573/2009).

10. ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

10.1. Οι **Συμφωνίες πλαίσιο** (άρ. 39 και 273 Ν.4412/2016) δεν αποτελούν νέο τύπο δημόσιας σύμβασης αλλά μία μέθοδο την οποία η αναθέτουσα αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει κατά την επιλογή του αντισυμβαλλομένου της. Στις συμφωνίες αυτές διατυπώνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, βάσει των οποίων είναι δυνατή η σύναψη επιμέρους συμβάσεων μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των αντισυμβαλλομένων, πολλές φορές μάλιστα προτού καν προκύψει η συγκεκριμένη ανάγκη για την αναθέτουσα αρχή. Η μέθοδος αυτή επιτρέπει στην αναθέτουσα αρχή να ικανοποιεί εγκαίρως και σε χαμηλές τιμές τις ανάγκες της σε αγαθά των οποίων η προμήθεια επαναλαμβάνεται κατ' έτος ή σε μικρότερα χρονικά διαστήματα, εξασφαλίζοντας την απαιτούμενη ευελιξία και ταχύτητα στις διαγωνιστικές διαδικασίες. Ταυτόχρονα, η τετραετής μέγιστη διάρκεια τους διασφαλίζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και τον ανταγωνισμό.

Η προσφυγή σε αυτή τη μέθοδο συνεπάγεται τα ακόλουθα στάδια:

- i. Σύναψη της συμφωνίας- πλαίσιο: Η σύναψη μιας τέτοιας συμφωνίας δεν περιλαμβάνει καμία συμβατική δέσμευση για ενεργοποίηση αυτής από την αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση που η εκτιμώμενη ανάγκη για προμήθεια αγαθών δεν ανακύψει στο χρονικό διάστημα που καλύπτει η συμφωνία. Μια τέτοια συμφωνία μπορεί να συνάπτεται είτε έναν μόνο οικονομικό φορέα (παρ. 4) είτε με περισσότερους ((παρ. 5).
- ii. Σύναψη εκτελεστικών συμβάσεων: Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει τη σύναψη των εκτελεστικών συμβάσεων η οποία πραγματοποιείται:
 - ii.α. είτε χωρίς διαγωνισμό σε περίπτωση που η συμφωνία –πλαίσιο καθορίζει όλους τους αναγκαίους όρους και τις αντικειμενικές προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό του οικονομικού φορέα που θα τις εκτελέσει
 - ii.β. είτε εν μέρει χωρίς διαγωνισμό και εν μέρει με νέο διαγωνισμό σε περίπτωση που η συμφωνία- πλαίσιο καθορίζει όλους τους αναγκαίους όρους
 - ii.γ. είτε με νέο διαγωνισμό σε περίπτωση που δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι εκ των προτέρων στη συμφωνία- πλαίσιο ().

10.2 Η δημιουργία δυναμικού συστήματος αγορών (άρθρο 33 και άρθρο 270 Ν.4412/2016) είναι μια καθ' ολοκληρίαν ηλεκτρονική διαδικασία που αφορά αγορές τρέχουσας χρήσης που ικανοποιούν τις ανάγκες της Αναθέτουσας Αρχής, είναι ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλλει ενδεικτική προσφορά, σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων. Κατά την εφαρμογή του δυναμικού συστήματος αγορών οι Αναθέτουσες Αρχές ακολουθούν τους κανόνες της κλειστής διαδικασίας. Οι Αναθέτουσες Αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν καταχρηστικά σε αυτό το σύστημα, ώστε να εμποδίζουν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

10.3. Ο Ηλεκτρονικός Πλειστηριασμός (άρθρο 34 και άρθρο 271Ν.4412/2106) είναι μια επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε ένα ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων, μειωμένων τιμών ή/και νέων αξιών, όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών και η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμηση τους, με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης. Η εφαρμογή αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο, όταν οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθοριστούν με ακρίβεια. Συνεπώς, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών. Όταν οι Αναθέτουσες Αρχές αποφασίσουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού το αναφέρουν στην προκήρυξη, η συγγραφή υποχρεώσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα VI του Προσαρτήματος Α' και στο Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Β' του ν. 4412/2016 και προσκομίζουν προς έλεγχο το σχέδιο της ανακοίνωσης της πρόσκλησης για συμμετοχή σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό. Οι Αναθέτουσες Αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν καταχρηστικά σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, ώστε να εμποδίζουν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού ή να τροποποιούν το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό έχει καθοριστεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού και προσδιοριστεί στην συγγραφή υποχρεώσεων. Η χρήση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών ενδείκνυται ιδιαίτερα στους διαγωνισμούς για προμήθειες προϊόντων σε μεγάλες ποσότητες και για υλικά με κοινές τεχνικές προδιαγραφές, όπου μικρή διαφορά στη μοναδιαία τιμή καταλήγει σε σημαντικό συνολικό οικονομικό όφελος.

10.4. Η δημιουργία **ηλεκτρονικών καταλόγων** (άρθρο 35 και άρθρο 272 Ν.4412/2016) αποτελεί μια διαδικασία με χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας κατά την οποία οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να ορίζουν ότι οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικό κατάλογο. Οι προσφορές αυτές μπορεί να συνοδεύονται και από άλλα έγγραφα που συμπληρώνουν την προσφορά. Η διαδικασία αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στο πλαίσιο σύναψης μιας συμφωνίας – πλαίσιο ή ενός δυναμικού συστήματος αγορών. Είδη των συμβάσεων για τα οποία καθίσταται υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων, ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και του καθ' ύλη αρμόδιου Υπουργού.

B. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

I. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Ερώτηση 1: Έχει συγκροτηθεί και τηρηθεί φάκελος δημόσιας σύμβασης;

Η Αναθέτουσα Αρχή καταγράφει την πρόοδο διεξαγωγής των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, είτε πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα, είτε όχι, και για το λόγο αυτό συντάσσει και τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή «Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης» που περιέχει στοιχεία που τεκμηριώνουν την σκοπιμότητα, τον προϋπολογισμό, την ωριμότητα, το αντικείμενο και λοιπά αιτιολογικά έγγραφα απαραίτητα για την αιτιολόγηση επιλογής της διαδικασίας. Η τήρηση των παραπάνω είναι υποχρεωτική για περίοδο τριών ετών από την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης. Επίσης τηρείται αντίγραφο της σύμβασης για όλη τη διάρκεια της σύμβασης, εφόσον το ποσό αυτής ξεπερνά το 1.000.000 ευρώ.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 45 Ν. 4412/2016

άρ. 277 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου:

Τα σχετικά έγγραφα από τις αρμόδιες Μονάδες

Ερώτηση 2: Έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, εντοπισμό και επανόρθωση τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων;

Οι Αναθέτουσες Αρχές λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη, εντοπισμό και επανόρθωση περιπτώσεων συγκρούσεων συμφερόντων που ενδέχεται να προκύψουν τόσο στο σχεδιασμό και προετοιμασία της διαδικασίας όσο στη διαδικασία σύναψης σύμβασης για την αποφυγή τυχόν στρεβλώσεων ανταγωνισμού και διασφάλισης ίσης μεταχείρισης όλων των οικονομικών φορέων.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 24 Ν. 4412/2016

άρ. 262 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου:

Θα πρέπει να εξασφαλίζεται στην προκήρυξη ότι υπάρχουν όροι που υποχρεώνουν την Αναθέτουσα Αρχή σε περίπτωση ύπαρξης πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων να εκδώσει αιτιολογημένη απόφαση επί της συνδρομής ή μη αυτής.

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΕ ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ

Ερώτηση 3: Σε ανοιχτή, κλειστή ή ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, με συντετμημένες προθεσμίες λόγω επείγοντος, αιτιολογείται το κατεπείγον;

Διαδικασίες με επίκληση του επείγοντος εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση του επείγοντος. Οι Αναθέτουσες Αρχές δεν μπορούν να επικαλούνται λόγους επείγοντος που προκύπτουν από άστοχο προγραμματισμό ή και από την έλλειψη δικής τους επιμέλειας. Έχει κριθεί λ.χ. ότι οι επικαλούμενοι από την Αναθέτουσα Αρχή λόγοι περί στενών περιθωρίων απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων, δεν συνιστούν λόγους επείγουσας ανάγκης που να δικαιολογούν τη σύντμηση προθεσμιών, όταν δεν προκύπτει πως συνδέεται η εξασφάλιση της απορρόφησης με την ως άνω σύντμηση (ΣΤΕ 1808/2006). Συνεπώς, για τη νόμιμη σύντμηση τόσο της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, όσο και της προθεσμίας υποβολής προσφορών από τους ενδιαφερομένους, απαιτείται απαραίτητα, να προσδιορίζονται, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, τα έκτακτα περιστατικά ή οι εξωγενείς εκείνοι λόγοι επείγουσας ανάγκης, που καθιστούν αδύνατη την τήρηση των κανονικών προθεσμιών (βλ. ενδεικτικά ΕΣ 10/2008, 78/2007, 119/2007, 12/2003, 15/2003, ΣΤΕ 1747/2011).

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ.27 παρ.3, 28 παρ. 7, 29 παρ.1 Ν. 4412/2016

άρ. 264 παρ. 3 Ν. 4412/2016

ΕΣ 10/2008, 78/2007, 119/2007, 12/2003, 15/2003, ΣΤΕ 1747/2011, ΣΤΕ 1808/2006

Τεκμηρίωση δικαιούχου:

Κατ' ελάχιστο απόφαση αρμοδίου οργάνου του δικαιούχου σχετικά με την επίκληση επείγοντος και κατά περίπτωση εισηγήσεις/γνωμοδοτήσεις προς τα ανωτέρω αρμόδια όργανα.

III. ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Ερώτηση 4: Στις περιπτώσεις προκαταρκτικής προκήρυξης σύμφωνα με το αρ. 62 του ν. 4412/2016 ή στις περιπτώσεις περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης σύμφωνα με το αρ.291 του Ν. 4412/2016 έχει δημοσιευτεί το τυποποιημένο έντυπο «Προκαταρκτική Προκήρυξη» ή «Περιοδική Ενδεικτική» στο «προφίλ αγοραστή»;

Σύμφωνα με το άρ.62 παρ.1 και 291 παρ.1 του Ν. 4412/2016 οι Αναθέτουσες Αρχές δύνανται να γνωστοποιούν, μέσω προκαταρκτικής προκήρυξης ή περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης αντίστοιχα, τις προθέσεις τους για τις σχεδιαζόμενες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για προμήθειες ή υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αυτές, οι προθεσμίες για παραλαβή των προσφορών συντέμνονται, υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στα αρ. 27 παρ. 2, 28 παρ. 3, 29 παρ. 1 και 264 παρ. 2 Ν. 4412/2016. Οι εν λόγω προκηρύξεις συντάσσονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρ. 65 και 295 και δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή».

Το «προφίλ αγοραστή» μπορεί επίσης να περιλαμβάνει, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 62 παρ.2 και 291 παρ. 2 Ν. 4412/2016, και την τυχόν πρόσθετη δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο προκαταρκτικών προκηρύξεων ή περιοδικών ενδεικτικών προκηρύξεων που χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού και δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με τα άρθρα 66 και 296 του ίδιου νόμου αντίστοιχα.

Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις καθώς και οι περιοδικές ενδεικτικές προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν την αποστολή στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης/ γνωστοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευση τους υπό τη μορφή αυτή, αναφέροντας και την ημερομηνία της εν λόγω αποστολής (άρ. 66 παρ. 5 και 296 παρ. 4 Ν. 4412/2016).

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ.26 παρ. 5, 27 παρ. 2, 28 παρ. 3, 29 παρ.1, 61, 62, 65, 66 παρ. 5 Ν. 4412/2016 και Προσάρτημα Α' Παράρτημα V και VIII

άρ. 263 παρ.2, 264 παρ. 2, 290, 291, 295, 296 παρ. 4Ν. 4412/2016και Προσάρτημα Β' Παράρτημα VI και IX
Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 2015/1986

Τεκμηρίωση δικαιούχου:

Συμπληρωμένο τυποποιημένο Έντυπο 1 (Παράρτημα I): «Προκαταρκτική Προκήρυξη» του Εκτελεστικού Κανονισμού ΕΚ 2015/1986 ή συμπληρωμένο Έντυπο 4 (Παράρτημα IV) «Περιοδική Ενδεικτική Προκήρυξη-Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας» του Εκτελεστικού Κανονισμού ΕΚ 2015/1986.

Ερώτηση 5: Έχει συμπληρωθεί το τυποποιημένο έντυπο προς δημοσίευση της προκήρυξης σύμβασης στην ΕΕΕΕ (Τυποποιημένο Έντυπο 2ή 5) σύμφωνα με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2015/1986 και έχουν τηρηθεί οι κανόνες δημοσίευσης σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο;

Οι Αναθέτουσες Αρχές συμπληρώνουν τις περιλαμβανόμενες στο Προσάρτημα Α' Παράρτημα V και VIII (ή Προσάρτημα Β' Παράρτημα VI και IX) του ν. 4412/2016 πληροφορίες καθώς και κάθε πρόσθετη πληροφορία που κρίνεται χρήσιμη χρησιμοποιώντας το σχετικό τυποποιημένο έντυπο του Κανονισμού (ΕΚ) 2015/1986: Τυποποιημένο Έντυπο 2 (Παράρτημα II) ή Τυποποιημένο Έντυπο 5 (Παράρτημα V) και κατά τα ειδικώς οριζόμενα στα άρθρα 65 και 295 του Ν. 4412/2016.

Οι προκηρύξεις δεν πρέπει να δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία της αποστολής τους στην ΕΕΕΕ. Κατ'εξαίρεση, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από τη βεβαίωση παραλαβής της προκήρυξης (άρ. 66 παρ. 3 και 296 παρ.2).

Η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης αποτελεί τον χρόνο έναρξης της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (άρ. 61 και 290 Ν. 4412/2016) και οι προβλεπόμενες προθεσμίες υπολογίζονται από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην ΕΕΕΕ..

Η Αναθέτουσα Αρχή έχει τη δυνατότητα να διορθώσει την δημοσιευθείσα προκήρυξη, ως προς επουσίωδη στοιχεία αυτής που εκ παραδρομής απέστειλε, με την έγκαιρη αποστολή στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων της ΕΕ μιας διορθωτικής περίληψης της προηγούμενης προκήρυξης (Τυποποιημένο Έντυπο «Διορθωτικό» (Παράρτημα XI). Περαιτέρω, έχει το δικαίωμα να τροποποιήσει (Τυποποιημένο Έντυπο «Γνωστοποίηση Τροποποίησης» (Παράρτημα XVII) ή να ακυρώσει δημοσιευμένη προκήρυξη όταν οι τυχόν διορθώσεις ή/και συμπληρώσεις τροποποιούν ουσιώδεις όρους της προκήρυξης. Σε κάθε περίπτωση όλες οι αλλαγές θα πρέπει να δημοσιεύονται στα ίδια μέσα δημοσίευσης και στο ίδιο μέτρο σε εθνικό επίπεδο.

Οι Αναθέτουσες Αρχές πρέπει σε κάθε περίπτωση, κατά το άρ. 65 παρ. 5 και 295 παρ. 4 Ν. 4412/2016 να είναι σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων στην ΕΕΕΕ.

Όταν έχει γίνει δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης, που δεν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης, ελέγχεται η συμβατότητα του περιεχομένου της προκαταρκτικής προκήρυξης με το έντυπο της προκήρυξης σύμβασης.

Σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ του περιεχομένων των προκηρύξεων που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο με αυτό που δημοσιεύεται σε κοινοτικό επίπεδο, σύμφωνα με το αρ.66 παρ. 4 και 296 παρ. 3 Ν. 4412/2016.

Υπενθυμίζεται ότι σε εθνικό επίπεδο:

- Η δημοσίευση στο ΦΕΚ εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την έκδοση της ΥΑ του άρ. 38 παρ. 6 Ν. 4412/2016 (άρ. 376 παρ. 4 σε συνδυασμό με άρ. 377 παρ. 1 περ. 37 Ν. 4412/2016).
- Η δημοσίευση στον ημερήσιο τύπο ισχύει μέχρι 31.12.2017 (άρ. 377 παρ. 1 περ. 59 εδ. β, περ. 82 εδ. β και παρ. 3 σε συνδυασμό με άρ. 379 παρ. 10 Ν. 4412/2016).
- Η δημοσίευση στον τοπικό και περιφερειακό τύπο ισχύει μέχρι 31.12.2020 (άρ. 377 παρ. 1 περ. 59 εδ. γ, περ. 82 εδ. γ σε συνδυασμό με άρ. 379 παρ. 12 Ν. 4412/2016).

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

άρ.61, 65, 66 παρ. 4 Ν. 4412/2016

άρ.290, 295, 296 παρ. 3 Ν. 4412/2016

ΣτΕ 3353/2001, ΣτΕ (ΕΑ) 622/2003, 816/2007

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Συμπληρωμένο τυποποιημένο Έντυπο 2 (Παράρτημα II): «Προκήρυξη Σύμβασης» του Εκτελεστικού Κανονισμού ΕΚ 2015/1986 ή συμπληρωμένο Έντυπο 5 (Παράρτημα V) «Προκήρυξη Σύμβασης- Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας» ή τα κατά περίπτωση συναφή τυποποιημένα έντυπα του Εκτελεστικού Κανονισμού ΕΚ 2015/1986.

Ερώτηση 6:Υφίστανται πρόσθετες υποχρεώσεις δημοσιότητας του φορέα σύμφωνα το οικείο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας σύμβασης;

Η ερώτηση αυτή σκοπεί στην καταρχήν παράθεση εκ μέρους του δικαιούχου και τον έλεγχο εκ μέρους του φορέα διαχείρισης των πρόσθετων υποχρεώσεων δημοσιότητας που υπαγορεύονται από το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ελεγχόμενη υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση.

Τούτο ελέγχεται διότι η επιλεξιμότητα των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 36 της υπ' αρ. 110427/ΕΥΘΥ /1020/2016 Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΦΕΚ 3521/Β' /1.11.2016) (εφεξής ΥΠΑΣΥΔ), όπως ισχύει, συνδέεται και με ένα προσήκοντα βαθμό δημοσιότητας. Συγκεκριμένα το άρθρο 36 παρ. 2 της ανωτέρω απόφασης ορίζει ότι: «Οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, με εκτιμώμενη αξία της σύμβασης μεγαλύτερης από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, είναι επιλέξιμες εφόσον ο δικαιούχος δημοσιεύει τις προκηρύξεις, προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος και αποφάσεις για τη διενέργεια ανάθεσης με διαπραγμάτευση (απευθείας ανάθεση) των δημοσίων συμβάσεων για διάστημα δέκα (10) τουλάχιστον ημερολογιακών ημερών, στην ιστοσελίδα του ή/και της οικείας διαχειριστικής αρχής ή του ενδιάμεσου φορέα, πέραν των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις περί υποχρεωτικής δημοσιοποίησης».

Επίσης, από την θέση σε εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 11 παρ. 5 του νόμου 4013/2011 (ΦΕΚ Α' 204), όπως τροποποιήθηκε και εξειδικεύτηκε εφαρμοστικά με την με αρ. Π1/2380/18-12-2012 (ΦΕΚ 3400/Β/2012) κοινή υπουργική απόφαση, και στη συνέχεια με το άρθρο 38 Ν. 4412/2016, συστάθηκε και ρυθμίστηκε η λειτουργία και διαχείριση του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (Γενική Γραμματεία Εμπορίου) (στο εξής Μητρώο, www.eprocurement.gov.gr). Το μητρώο αφορά στη συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, συναπτόμενες γραπτώς, με ηλεκτρονικό μέσο ή προφορικά, από αναθέτουσες αρχές και ΚΑΑ των φορέων του δημοσίου τομέα και τρίτων, με αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών σε όλα τα στάδια ανάθεσης και εκτέλεσης, ανεξαρτήτως διαδικασίας, με προϋπολογισμό ύψους ίσου ή μεγαλύτερου των χιλίων (1.000) ευρώ. Η καταχώρηση δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ καθώς και η αναφορά του ΑΔΑΜ αποτελούν στοιχεία κανονικότητας της δαπάνης, με την έννοια ότι η ύπαρξη ΑΔΑΜ εξομοιώνεται με δικαιολογητικό του άρ. 91 παρ. 2 Ν. 4270/2014.

Σε κάθε περίπτωση υπόψη θα πρέπει να λαμβάνονται και οι πρόσθετες υποχρεώσεις δημοσιότητας που προβλέπει ο Ν. 3548/07 (άρθρο 3 Α παρ.3 και Β παρ.3) -οι οποίες σύμφωνα με το άρ. 377 παρ. 1 περ. 35 σε συνδυασμό με το άρ. 379 παρ. 12 Ν. 4412/2016 ισχύουν μέχρι 31.12.2020- καθώς και ο Ν. 3861/2010 (Πρόγραμμα Διαύγεια), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

άρ. 36 της υπ' αρ. 110427/ΕΥΘΥ /1020/2016ΥΑ (ΦΕΚ 3521/Β' /1.11.2016)

Ν. 3548/07 (άρθρο 3 Α παρ.3 και Β παρ.3 σε συνδυασμό με άρ. 377 παρ. 1 περ. 35 και 379 παρ. 12), όπως ισχύει Ν. 3861/2010 (Πρόγραμμα Διαύγεια), όπως ισχύει

Τυχόν ειδικότερο νομικό πλαίσιο που διέπει την υπό ανάθεση σύμβαση, .

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Σχέδια περιλήψεων υποχρεωτικών δημοσιεύσεων προκήρυξης

Σχέδια δημοσιεύσεων στο Τεύχος των Δημοσίων Συμβάσεων του ΦΕΚ

Σχέδια δημοσιεύσεων στον ελληνικό τύπο όπως προβλέπονται

Ερώτηση 7: Προβλέπεται η τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας παραλαβής αιτήσεων και προσφορών (κανονικές, κατόπιν σύντμησης ή παράτασης αυτών) από την Αναθέτουσα Αρχή για τις περιπτώσεις:

7.1. Είδους Διαδικασίας (ανοικτή, κλειστή, ανταγωνιστική, σύμπραξη καινοτομίας)

7.2. Προηγούμενης προκαταρκτικής προκήρυξης

7.3. Υποβολής προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα

7.4. Κατεπείγοντος

7.5. Δυνατότητα σύνταξης προσφορών μόνο κατόπιν επιτόπιας επίσκεψης ή εξέτασης εγγράφων

7.6. Έλλειψης πρόσθετων πληροφοριών, αν και ζητήθηκαν, 6 ημέρες πριν την παραλαβή των προσφορών

7.7. Σημαντικών αλλαγών των εγγράφων της σύμβασης

7.8. Αδυναμίας ελεύθερης, πλήρους, άμεσης και δωρεάν ηλεκτρονικής πρόσβασης μέσω ΕΣΗΔΗΣ ή για λόγους εχεμύθειας

Ανάλογα με την ακολουθούμενη διαδικασία πρέπει να τηρούνται οι κάτωθι ελάχιστες προθεσμίες και ο έλεγχος αφορά στην πρόβλεψη των προθεσμιών αυτών στο σώμα της προκήρυξης:

Προθεσμίες για προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού

(αρ. 27-32, 60 και 67Ν. 4412/2016)

I. Κανονικές προθεσμίες

7.1	Ανοικτός διαγωνισμός	35 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης
	- Κλειστός διαγωνισμός (α' φάση) - Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση - Ανταγωνιστικός διάλογος - Σύμπραξη καινοτομίας	30 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης
	Κλειστός διαγωνισμός (β' φάση)	30 ημέρες (όχι μικρότερη των 10 ημερών για μη ΚΑΑ ελλείψει συμφωνίας)	από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης

II. Σύντμηση προθεσμιών

7.2	A. Προκαταρκτική προκήρυξη			
	Εάν (σωρευτικά):	α. η προκαταρκτική προκήρυξη έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το Μέρος Β, Τμήμα Ι του Παραρτήματος Ντου Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016 β. οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης γ. η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση εντός διαστήματος 35 ημερών έως 12 μηνών πριν την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού		
	Τότε:	Ανοικτός διαγωνισμός	15 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης
		Κλειστός διαγωνισμός (β' φάση)	10 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης
Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση		10 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης	

7.3	B. Υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα		
	- Ανοικτός - Κλειστός διαγωνισμός - Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση	σύντμηση 5 ημερών	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης/ πρόσκλησης

7.4	Γ. Επίκληση λόγων επειγόντος που καθιστούν αδύνατη την τήρηση των ελαχίστων προθεσμιών		
	- Ανοικτός διαγωνισμός - Κλειστός διαγωνισμός (α' φάση) - Ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση	όχι μικρότερη από 15 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης
	κλειστός διαγωνισμός (β' φάση)	όχι μικρότερη από 10 ημέρες	από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης

III. Παράταση προθεσμιών

7.5	A. Εάν οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνο κατόπιν επιτόπιας επίσκεψης ή εξέτασης εγγράφων:		
	Τότε:	- Ανοικτός διαγωνισμός - Κλειστός διαγωνισμός - Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση - Ανταγωνιστικός διάλογος - Σύμπραξη καινοτομίας	υποχρεωτικά μεγαλύτερες προθεσμίες
7.6	B. Εάν δεν παρασχέθηκαν πρόσθετες πληροφορίες, αν και ζητήθηκαν, 6 ημέρες πριν την παραλαβή των προσφορών:		

	Τότε:	<ul style="list-style-type: none"> - Ανοικτός διαγωνισμός - Κλειστός διαγωνισμός - Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση - Ανταγωνιστικός διάλογος - Σύμπραξη καινοτομίας 	μεγαλύτερες προθεσμίες	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης/αποστολής της πρόσκλησης
	Τότε:	-Επισπευσμένη σε ανοικτό/κλειστό διαγωνισμό ή ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση	παράταση4 ημερών	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης/ αποστολής της πρόσκλησης
Γ. Εάν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές:				
7.7	Τότε:	<ul style="list-style-type: none"> - Ανοικτός διαγωνισμός - Κλειστός διαγωνισμός - Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση - Ανταγωνιστικός διάλογος - Σύμπραξη καινοτομίας 	Παράταση ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών/αλλαγών	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης/ αποστολής της πρόσκλησης
Δ. Εάν δεν είναι δυνατή η ελεύθερη, πλήρης, άμεση και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω ΕΣΗΔΗΣ ή για λόγους εχεμύθειας:				
7.8	Τότε:	<ul style="list-style-type: none"> - Ανοικτός διαγωνισμός - Κλειστός διαγωνισμός - Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση - Ανταγωνιστικός διάλογος - Σύμπραξη καινοτομίας 	παράταση 5 ημερών Εκτός: από τις περιπτώσεις επείγοντος	από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης/ αποστολής της πρόσκλησης

Για τις αντίστοιχες προθεσμίες των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων του Βιβλίου ΙΙ, βλ. άρ. 264-269, 289 και 297 Ν. 4412/2016).

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΚ) 1182/1971 η προθεσμία αρχίζει από την επόμενη της ημέρας, όπου έγινε το γεγονός που αποτελεί την αφετηρία της. Βλ. σχετικά και τα άρθρα 240-246 του Αστικού Κώδικα καθώς και το προοίμιο της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ [παρ. (50)] και της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ [παρ. (57)]. Περαιτέρω, στις περιπτώσεις που ο φορέας κάνει χρήση συντετημένων προθεσμιών λόγω ηλεκτρονικής διάθεσης των τευχών προκήρυξης, θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύει ότι τα τεύχη ήταν ηλεκτρονικά διαθέσιμα καθόλη τη προβλεπόμενη από την προκήρυξη προθεσμία λήψης εγγράφων του διαγωνισμού.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Άρ.27-32, 60 παρ.2 και 3, 67 παρ.1 Ν. 4412/2016

Άρ. 264-269, 289 παρ. 2 και 3, 297 παρ.1 Ν. 4412/2016

Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1182/1971 (για την έναρξη των προθεσμιών)

ΑΚ άρθρα 240-246

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

5.1, 5.3, 5.5, 5.8:Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

5.2:Δημοσίευση Προκαταρκτικής Προκήρυξης, βλ. ερώτηση 4

5.4: Βλ. ερώτηση 1

5.6, 5.7: Αιτιολογημένη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής

Ερώτηση 8: Αναφέρεται η πηγή χρηματοδότησης της υπό ανάθεση σύμβασης;

Θα πρέπει αναφέρονται τα στοιχεία του Φορέα, της Συλλογικής Απόφασης ή του Κωδικού Αριθμού Εξόδων τους οποίους βαρύνει η πίστωση για την χρηματοδότηση της σύμβασης. Επίσης θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά οι πηγές συγχρηματοδότησης δηλαδή: το/τα κατά περίπτωση ευρωπαϊκό/ά διαρθρωτικό/ά και επενδυτικό/ά ταμείο/α (ΕΔΕΤ), το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, στο οποίο έχει ενταχθεί καθώς και οι εθνικοί πόροι (αριθ. Ενάριθμ. έργου, κωδ. ΣΑ του ΠΔΕ). Η υποχρέωση αυτή αναφοράς στη χρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ, δεν αφορά σε έλεγχο προκηρύξεων συμβάσεων που έχουν ήδη ανατεθεί κατά την ημερομηνία προελέγχου των προκηρύξεων τους, στην περίπτωση που οι συμβάσεις αυτές εντάχθηκαν σε επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ μεταγενέστερα από την ημερομηνία ανάθεσής τους.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 53 παρ 2 εδ. ζ Ν. 4412/2016

άρ.4,5 Κανονισμού (ΕΚ) 821/2014

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

IV. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

A. ΓΕΝΙΚΑ

Ερώτηση 9: Το θεσμικό πλαίσιο που περιγράφει η Αναθέτουσα Αρχή στην προκήρυξη αντιστοιχεί με τη διαδικασία ανάθεσης που προκηρύσσεται;

Ο Ν.4412/2016 περιέχει το σύνολο των ρυθμίσεων που αφορούν τις διαδικαστικές υποχρεώσεις ανάθεσης σύμβασης και ζητήματα παροχής ένδικης προστασίας. Συμπληρωματικά ωστόσο ως προς το Ν.4412/2016 αναφέρονται και τα ακόλουθα νομοθετήματα, ως ισχύουν:

- Ν.4314/2014
- Ν. 3614/2007
- Υπ' αρ. αρ. 110427/ΕΥΘΥ /1020/2016 ΥΑ (ΦΕΚ 3521/Β' /1.11.2016)
- Ν. 3886/2010, όπως ισχύει μέχρι 31.3.2017, ως προς την παροχή ένδικης προστασίας για τις αναθέσεις συμβάσεων άνω των ορίων
- το κανονιστικό πλαίσιο που ρυθμίζει ζητήματα εκπροσώπησης και νομιμοποίησης της αναθέτουσας αρχής έναντι τρίτων (ανάδοχος, δικαστήρια, διοικητικές αρχές),
- διατάξεις ή αποφάσεις αρμοδίων οργάνων του φορέα με τις οποίες ορίζονται τα αντιπροσωπευτικά όργανα του, όλα τα συλλογικά όργανα - επιτροπές του που συμμετέχουν τόσο στην ανάθεση όσο και στην εκτέλεση της σύμβασης.
- Ν. 4270/2014
- Το άρθρο 68 του Ν. 3863/10, κατά περίπτωση

Περαιτέρω, πρέπει να γίνεται μνεία και να λαμβάνονται υπ' όψη οι ακόλουθες διατάξεις :

- οι διατάξεις σχετικά με την υποχρέωση **ονομαστικοποίησης μετοχών** μέχρι φυσικού προσώπου προκειμένου να θεωρηθεί παραδεκτή η συμμετοχή ανώνυμης εταιρείας στην διαδικασία ανάθεσης, δηλαδή οι διατάξεις του αρ. 8 παρ. 1, 4, 6, 7 του ν. 3310/2005, όπως αντικαταστάθηκε με το αρ. 8 παρ. 1 Ν. 3414/2005 και του άρθρου 1 παρ. 1 και 2 περ. α' και β' του ΠΔ 82/1996, όταν πρόκειται για διαγωνιστικές διαδικασίες για την ανάθεση συμβάσεων εκ μέρους του δημοσίου ή άλλων νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα με προϋπολογισμό **άνω του 1.000.000 ευρώ** (άνευ ΦΠΑ)

- οι διατάξεις περί υποχρέωσης διενέργειας **προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο** για συμβάσεις με προϋπολογισμό άνω των **10.000.000** ευρώ (άνευ ΦΠΑ) σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 35 του Ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α' 52) καθώς και οι αντίστοιχες σχετικά με τον **έλεγχο από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων** για τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρ. 2 παρ. 2 περ.γ υποπ. δδ' του ν. 4013/2011 (ΦΕΚ Α' 204), λαμβάνοντας υπόψη και το άρθρο 28 παρ. 3 του ν. 4314/2014.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

Ειδικό νομικό πλαίσιο που διέπει τις αναθέσεις του δικαιούχου

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 10: Γίνονται χρήση των κατάλληλων κωδικών CPV για την ταξινόμηση του αντικειμένου της προκήρυξης;

Κατάλληλοι είναι οι κωδικοί CPV που αντιστοιχούν στο είδος του αντικειμένου της σύμβασης. Γίνεται αναφορά σε τόσους κωδικούς όσα είναι και τα επιμέρους αντικείμενα της σύμβασης. Π.χ. εάν η σύμβαση αφορά σε ανάθεση υπηρεσιών συμβούλου, επιλέγονται όλοι οι προβλεπόμενοι κωδικοί για την παροχή επιμέρους αντικειμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη, επί παραδείγματι οικονομικοί σύμβουλοι, νομικοί σύμβουλοι, σύμβουλοι ποιότητας κ.λπ.

Συγκεκριμένα:

Βασικός κωδικός, ο οποίος δίνει τον χαρακτηρισμό σε όλη την σύμβαση και θα πρέπει να ανταποκρίνεται στον κύριο χαρακτήρα της σύμβασης: πχ CPV: 72224000-1 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα διαχείρισης έργων

Συμπληρωματικοί κωδικοί CPV, οι οποίοι περιγράφουν πληρέστερα το επιμέρους αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και που ενδεικτικά για μια σύμβαση τεχνικού συμβούλου ως συνέχεια του ως άνω βασικού: πχ 79400000-8 Υπηρεσίες παροχής γενικών επιχειρηματικών συμβουλών και συμβουλών σε θέματα διαχείρισης, 79111000-5 Υπηρεσίες παροχής νομικών συμβουλών, 79212200-5 Υπηρεσίες εσωτερικού διαχειριστικού ελέγχου αν επιθυμούμε ο ίδιος σύμβουλος να κάνει και εσωτερικό έλεγχο, 79412000-5 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα οικονομικής διαχείρισης, κ.λπ.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

Κανονισμός (ΕΚ) 213/2008

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Αναφορά Κωδικών CPV στο τεύχος της προκήρυξης

Αναφορά Κωδικών CPV στα κατά περίπτωση συμπληρωμένα και δημοσιευμένα τυποποιημένα έντυπα του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986

Αναφορά Κωδικών CPV στα σχέδια περιλήψεων υποχρεωτικών δημοσιεύσεων προκήρυξης

Ερώτηση 11: Γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στην διάρκεια της σύμβασης και στα παραδοτέα;

Η προκήρυξη πρέπει να ορίζει με σαφήνεια τη διάρκεια του έργου. Επίσης, θα πρέπει να προδιαγράφει συγκεκριμένα τα ζητούμενα παραδοτέα (αγαθά ή υπηρεσίες), ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν κατά τρόπο αντικειμενικό οι προσφορές με βάση τις ίδιες απαιτήσεις παροχής.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

Απόφαση ένταξης

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 12: Εάν προβλέπονται δικαιώματα προαίρεσης, η περιγραφή τους γίνεται σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο;

Τα δικαιώματα προαίρεσης, τα οποία αφορούν την σχέση δύο συμβαλλόμενων μερών και μπορούν να λάβουν διαφορετικές μορφές δεν είναι υποχρεωτικό να προβλέπονται σε κάθε προκήρυξη. Ωστόσο τόσο αυτά όσο και τυχόν παρατάσεις της σύμβασης λαμβάνονται υπ' όψη και απαρτίζουν το συνολικό πληρωτέο ποσό εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την Αναθέτουσα Αρχή κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μίας δημόσιας σύμβασης (αρ. 6 παρ. 1 και αρ. 236 παρ. 1 Ν.4412/2016).

Σε περίπτωση που προβλέπεται δικαίωμα προαίρεσης, αυτό πρέπει να αναφέρεται υποχρεωτικά στα «έγγραφα της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ.2 ε και 281 παρ. 2 ιθ) Ν.4412/2016. Το «δικαίωμα προαίρεσης» διακρίνεται στις ακόλουθες κατηγορίες, ήτοι:

- Το γνήσιο δικαίωμα προαίρεσης του Αστικού Κώδικα,
- Το δικαίωμα του άρθρου 32 παρ.6 και 269 παρ. στ του Ν.4412/2016 για νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών, και
- Το δικαίωμα προαίρεσης του άρθρου 104 παρ.1εδ.3-5του Ν. 4412/2016 που ασκείται μόνο κατά το στάδιο της κατακύρωσης.

Ως προς το δικαίωμα προαίρεσης του αρ.32 παρ. 6 ν.4412/2016 διευκρινίζεται ότι το δικαίωμα αυτό συνιστά προσφυγή σε εξαιρετική διαδικασία και για αυτό είναι κρίσιμο να τηρούνται απαρέγκλιτα οι όροι εφαρμογής του (προσφυγή στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, περιγραφή, χρονική διάρκεια, προϋπολογισμός). Το δικαίωμα αφορά σε νέες υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση, ότι οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή, ή την κλειστή διαδικασία ή την διαδικασία σύμπραξης καινοτομίας, η προσφυγή σε αυτήν την διαδικασία επισημαίνεται κατά την αρχική προκήρυξη και ενεργοποιείται εντός τριετίας μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης. Σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία, η τριετία αρχίζει από την σύναψη της σύμβασης και όχι από την ολοκλήρωση του αντικειμένου της συμβάσεως (βλ. σχ. Απόφαση ΔΕΚ C-385/02 Επιτροπή κατά Ιταλίας).

Όπως έχει διευκρινίσει σε έγγραφο της η Επιτροπή [MARKT.C2/NB/ds.D(2005)9399/06-07-05], οι νέες αυτές υπηρεσίες δεν μπορεί να είναι άσχετες με το αντικείμενο της αρχικής συναφθείσας σύμβασης. Θα πρέπει να καθορίζονται σε συνάρτηση με την φύση και το είδος του αντικειμένου της πρώτης συμβάσεως κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι συμμετέχοντες να γνωρίζουν σε τι θα συνίστανται οι υπηρεσίες, οι οποίες θα ανατεθούν ενδεχομένως με την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία.

Τέλος επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την Γνμ. 588/2008 ΝΣΚ το εν λόγω δικαίωμα προαίρεσης «δεν δύναται να υπερβεί ως προς την επαύξηση της ποσότητας των υπό προμήθεια ειδών, τα προβλεπόμενα .. ποσοστά του άρθρου 21 του Π.Δ/τος 118/2007 (βλ. και 24/2003 πράξη του VI Τμήματος του Ε.Σ.) ». Με άλλα λόγια για την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης του άρθρου 32 παρ. 6 Ν. 4412/2016 θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα όρια του νυν άρθρου 104 παρ. 1 εδ. 3-5 Ν. 4412/2016, όπως αυτό αναλύεται στην επόμενη ερώτηση.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ.32 παρ. 6 Ν. 4412/2016

άρ. 269 παρ. στ Ν. 4412/2016

άρ.132 Ν.4412/2016

άρ. 53 παρ. 2ε) Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 13: Εάν προβλέπεται η δυνατότητα για κατακύρωση της σύμβασης για μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα, αυτό γίνεται σύμφωνα με τους όρους του ισχύοντος νομικού πλαισίου;

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω στα δικαιώματα προαίρεσης ανήκει και το δικαίωμα προαίρεσης του άρθρου 104 παρ.1 εδ.3-5Ν. 4412/2016 που ασκείται μόνο κατά το στάδιο της κατακύρωσης. Και αυτή η δυνατότητα δεν είναι υποχρεωτικό να προβλέπεται σε κάθε προκήρυξη προμήθειας αγαθών. .

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στα ανωτέρω άρθρα, κατά την φάση κατακύρωσης του διαγωνισμού, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται κατόπιν εισήγησης της επιτροπής αξιολόγησης ή άλλων αρμοδίων οργάνων της, να προβεί σε κατακύρωση της προμήθειας για μικρότερη ή μεγαλύτερη ποσότητα.

Η δυνατότητα αυτή, επειδή επιφέρει μονομερώς αλλαγή του φυσικού αντικείμενου της προκήρυξης, θα πρέπει να προβλέπεται ρητά και αναλυτικά στους όρους της, να ενεργοποιείται κατά την φάση κατακύρωσης και πάντως πριν από την υπογραφή της σύμβασης, να συνοδεύεται από αναλυτική αιτιολόγηση – γνωμοδότηση της αναγκαιότητας ή της ωφέλειας που προσδίδει στη σύμβαση υπέρ της Αναθέτουσας Αρχής και να τηρούνται τα όρια του νόμου. Συγκεκριμένα, για συμβάσεις άνω των κοινοτικών ορίων, για κατακύρωση για μεγαλύτερη ποσότητα το επιτρεπόμενο ανώτατο όριο είναι το 15%, ενώ για κατακύρωση για μικρότερη ποσότητα το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο είναι το 50%.

Υπενθυμίζεται ότι αντίστοιχες αναφορές περί ενεργοποίησης του δικαιώματος αλλαγής της ποσότητας του αντικείμενου της σύμβασης πρέπει να γίνεται και στις σχετικές δημοσιεύσεις των περιλήψεών τους.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ.104 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 14: Η προκήρυξη περιλαμβάνει τα στοιχεία που απαιτούνται ώστε οι συμμετέχοντες να γνωρίζουν με σαφήνεια πώς να συντάξουν την προσφορά τους, πώς, πού και πότε να την υποβάλλουν και για ποιους λόγους κινδυνεύει να απορριφθεί;

Σαφείς είναι οι όροι όταν μπορούν να ερμηνευθούν μονοσήμαντα, όταν δεν επιδέχονται διφορούμενων ερμηνειών, όταν από την απλή ανάγνωσή τους προκύπτει ξεκάθαρα ποια είναι η υποχρέωση των προσφερόντων και ποιες είναι οι ποινές αν δεν τις τηρήσουν. Η σαφήνεια επίσης συνεπάγεται μη άσκοπη επανάληψη των ίδιων όρων σε διαφορετικά σημεία της προκήρυξης και ανυπαρξία αντιφατικών ρυθμίσεων για το ίδιο ζήτημα. Η προκήρυξη θα πρέπει να περιγράφει αναλυτικά τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αποδεκτές ή απορρίπτονται οι προσφορές των προσφερόντων. Ενδεικτικά, θα πρέπει να ορίζει την γλώσσα της προσφοράς, τα ελάχιστα στοιχεία δομής και αρίθμησης που απαιτούνται από την Αναθέτουσα Αρχή, την υποχρεωτική απόρριψη προσφορών που περιέχουν ασάφειες, τις προθεσμίες κατάθεσης, τον τρόπο με τον οποίο τηρείται η εμπιστευτικότητα των προσφορών (σφραγισμένοι φάκελοι ή κιβώτια, ή δείγματα κ.λπ.), τα διακριτικά γνωρίσματα κάθε προσφοράς (π.χ. ότι αφορούν τον διαγωνισμό και ότι απευθύνονται στην Αναθέτουσα Αρχή κ.λπ.), τον διαχωρισμό μεταξύ πρωτοτύπου και αντιγράφου, αν ζητούνται αντίγραφα, την ισχύ των ηλεκτρονικών αντιγράφων κλπ.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 53 παρ. 1 Ν.4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 15: Η προκήρυξη αναλύει με σαφήνεια το σύνολο των επιμέρους διακριτών σταδίων του διαγωνισμού;

Τα στάδια του διαγωνισμού θα πρέπει να ορίζονται με σαφήνεια στην προκήρυξη και να είναι αυτοτελή, ούτως ώστε να αποκλείεται κάθε σύγχυση μεταξύ τους. Η υποχρέωση διαχωρισμού των σταδίων του διαγωνισμού προκύπτει από την αρχή της αυστηρά τυπικής διαδικασίας των διαγωνισμών και την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων και αποσκοπεί στην διασφάλιση της διαφάνειας και του πραγματικού ανταγωνισμού (Ελεγκτικό Συνέδριο, Τμήμα VI, Πράξη 88/2005). Η διενέργεια του διαγωνισμού θα πρέπει να γίνεται ανά διαδοχικά στάδια, με συμμετοχή των υποψηφίων που δεν έχουν μέχρι την έναρξη του εκάστοτε σταδίου αποκλειστεί.

Σαφήνεια επιτυγχάνεται όταν από τους όρους της προκήρυξης γίνεται εύκολα κατανοητό ότι υπάρχουν διακριτά στάδια του διαγωνισμού στα οποία χωρούν συγκεκριμένες ενέργειες από κατονομαζόμενα όργανα. Όταν γίνεται εύκολα αντιληπτό με ποια πράξη και από ποιο όργανο αρχίζει και ολοκληρώνεται το στάδιο και ποιες είναι οι έννομες συνέπειες της συμμετοχής των μερών σε κάθε στάδιο. Συγκεκριμένα στο άρθρο 221 Ν. 4412/2016 ορίζεται και συνάγεται ερμηνευτικά ότι μόνο τα ανεξάρτητα συλλογικά όργανα που συστήνονται και συγκροτούνται κατά τις οικείες διατάξεις δύνανται να διενεργούν το διαγωνισμό, δηλαδή αποσφραγίζουν, εξετάζουν, αξιολογούν και εισηγούνται στο αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής το οποίο εν τέλει λαμβάνει την απόφαση.

Έτσι για παράδειγμα, το στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης οφείλει να είναι διακριτό από το στάδιο της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών. Η προκήρυξη οφείλει να ορίζει με ποια πράξη του αποφασίζοντος οργάνου της αναθέτουσας αρχής λογίζεται ότι ολοκληρώνεται καθένα στάδιο, και αν αυτή η πράξη δύναται να προσβληθεί περαιτέρω με ενέργειες των προσφερόντων που έχουν έννομο συμφέρον.

Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται πάντως, ότι σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 13 Ν. 3614/07 και άρθρο 28 παρ. 10 Ν. 4314/2014 στις προκηρύξεις συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, δύναται να προβλέπεται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, ότι για τα αποτελέσματα του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και του σταδίου της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς μπορεί να εκδίδεται μια και μόνο εκτελεστή διοικητική πράξη από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο. Ομοίως, δύναται να προβλέπεται ότι και για τα αποτελέσματα του σταδίου της αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου μπορεί να εκδίδεται μια και μόνο εκτελεστή διοικητική πράξη από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 100 και 101 Ν. 4412/2016

άρ. 28 παρ. 10 Ν. 4134/2014

Ελεγκτικό Συνέδριο, Τμήμα VI Πράξη 16/2009 και Τμήμα VII Πράξη 263/2010

Γνωμ. ΝΣΚ 380/2005 και 323/2006

Τεκμηρίωση δικαιούχου:

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 16: Διασφαλίζεται ότι η προκήρυξη δεν θέτει εμπόδια συμμετοχής των ενδιαφερόμενων που διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα;

Η Αναθέτουσα Αρχή υποχρεούται να μεριμνά για τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών για όλους τους διαγωνιζόμενους, ενώ η προκήρυξη θα πρέπει να διέπεται από πνεύμα ανοίγματος των δημοσίων συμβάσεων στον ευρύτερο δυνατό ανταγωνισμό. Στην προκήρυξη δεν πρέπει να υπάρχουν όροι που αφορούν σε αδικαιολόγητο αποκλεισμό των υποψηφίων, όπως η προϋπόθεση ότι πρέπει να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα κατά την

ελληνική νομοθεσία, υποχρέωση για συγκεκριμένη νομική μορφή των ενώσεων οικονομικών φορέων, κριτήρια εντοπιότητας, υποχρέωση ορισμού αντικλήτου κατά την υποβολή προσφορών με υποχρέωση εγκατάστασης στον τόπο υποβολής της προσφοράς, εγγραφή υποψηφίων σε εθνικό μητρώο χωρίς να συνοδεύεται από επισήμανση τύπου «ή στο επαγγελματικό μητρώο της χώρας εγκατάστασης».

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 25 Ν. 4412/2016

άρ. 255 Ν. 4412/2016

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-213/07 Michaniki, C-226/04 και 228/04La Cascina, C-470/99UniversaleBau, C-225/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-399/98, OrdinedegliArchitetti, C- 285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 17:Ο φάκελος «δικαιολογητικά συμμετοχής» είναι πλήρης;

Σύμφωνα με το άρθρο 93 του Ν. 4412/2016 για τις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων ο φάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει:

- Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) το οποίο αποτελεί παράρτημα της Διακήρυξης και συμπληρώνεται από τον οικονομικό φορέα εν είδει ενημερωμένης υπεύθυνης δήλωσης ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη (βλ. άρ. 79 Ν. 4412/2016, Καν. 2016/7 και http://www.eprocurement.gov.gr/webcenter/faces/oracle/webcenter/page/scopedMD/sd0cb90ef_26cf_4703_99d5_1561ceff660f/Page226.jspx?_afLoop=11769776619998743&_adf.ctrl-state=3hea4a4s_171#%40%3F_afLoop%3D11769776619998743%26_adf.ctrl-state%3Dcxbuo33hg_4)

- Την εγγύηση συμμετοχής του άρθρου 72 παρ 1 περ. α Ν. 4412/2016.

Επιπλέον, σε περίπτωση που πρόκειται για ανάθεση με αντικείμενο άνω του 1.000.000 Ευρώ, άνευ ΦΠΑ, θα πρέπει να ελέγχονται και τα δικαιολογητικά για τον έλεγχο ονομαστικοποίησης μετοχών δηλαδή:

- **πιστοποιητικό** της αρμόδιας για την εποπτεία της ανώνυμης εταιρείας αρχής, με το οποίο βεβαιώνεται ότι οι μετοχές της είναι ονομαστικές με βάση το καταστατικό της και
- **αναλυτική κατάσταση** με τα στοιχεία των μετόχων της και τον αριθμό των μετοχών κάθε μετόχου, όπως έχουν καταχωρισθεί στο οικείο βιβλίο της εταιρείας το πολύ τριάντα εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα υποβολής της προσφοράς).

Μάλιστα, έχει νομολογιακά κριθεί (βλ. εφαρμοστέο δίκαιο) ότι λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερως σοβαρών συνεπειών που συνεπάγεται για τη νομιμότητα της συμμετοχής σε δημόσιο διαγωνισμό η μη υποβολή των ανωτέρω δικαιολογητικών, η προκήρυξη του διαγωνισμού, δεν αρκεί να παραπέμψει γενικώς στη σχετική νομοθεσία (Ν. 3310/2005), αλλά πρέπει να περιέχει ειδική ρήτρα περί υποβολής των προαναφερθέντων δικαιολογητικών, είτε με παραπομπή στις συγκεκριμένες διατάξεις του Ν. 3310/2005 και του ΠΔ 82/1996 που θεσπίζουν τη σχετική υποχρέωση, είτε με απαρίθμηση των συγκεκριμένων δικαιολογητικών που πρέπει να υποβληθούν.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 93, 79, 72 παρ. 1 περ. α Ν. 4412/2016

άρ.308, 302 παρ.1 περ.α, 8 παρ. 1, 4, 6, 7 του Ν. 3310/2005, όπως αντικαταστάθηκε με το αρ. 8 παρ. 1 Ν. 3414/2005

Κανονισμός 2016/7

ΣτΕ 2360/2009, 1095/2009, Ε.Α. 42/2010, 324/2009,

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Ερώτηση 18: Προβλέπονται όλοι οι λόγοι αποκλεισμού που προβλέπει το κανονιστικό πλαίσιο της προκήρυξης;

Οι λόγοι για τους οποίους ένας υποψήφιος μπορεί να αποκλειστεί από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση είναι οι αναφερόμενοι στα αρ. 73 και 305 του Ν. 4412/2016 , καθώς επίσης και να τεκμηριώνονται στο στάδιο κατακύρωσης με τους τρόπους που προβλέπονται στα άρθρα αυτά (δηλαδή είτε με τα προβλεπόμενα έγγραφα είτε με ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερόμενου ή από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης).

Επισημαίνεται περαιτέρω ότι σύμφωνα με τα άρθρα 48 και 280 του Ν. 4412/2016, εάν ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με αυτόν, έχει παράσχει συμβουλές στην Αναθέτουσα Αρχή ή έχει εμπλακεί με οποιοδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να διασφαλίσει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής αυτού, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα. Στα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνεται η γνωστοποίηση στους λοιπούς υποψηφίους των πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν με τον εμπλεκόμενο, η παροχή ευκαιρίας στον τελευταίο να αποδείξει ότι η συμμετοχή του δεν στρέβλωσε τον ανταγωνισμό, η ενημέρωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της ΕΑΑΔΗΣΥ κλπ. (βλ. C- 21/03 και C-34/03 υπόθεση FabricomSA).

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

άρ.48, 73 και 74 Ν. 4412/2106

άρ.280, 305 και 306 Ν. 4412/2016

C- 21/03 και C-34/03 υπόθεση Fabricom SA

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

B. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ερώτηση 19: Τα κριτήρια οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης;

Η Αναθέτουσα Αρχή έχει την αρμοδιότητα να καθορίζει το ελάχιστο επίπεδο κριτηρίων οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας που κρίνει αναγκαία για την επιτυχή υλοποίηση της σύμβασης. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η Αναθέτουσα Αρχή, εάν ο εκάστοτε προσφέρων διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις καταλληλότητας των υποψηφίων να μετάσχουν στον διαγωνισμό. Για να διαπιστωθεί εάν τα κριτήρια οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας είναι ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης, θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση αξιολόγηση με γνώμονα την έκταση, τις απαιτήσεις του έργου, καθώς και τον προϋπολογισμό του.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που για την απόδειξη της οικονομικής ή/και χρηματοοικονομικής επάρκειας απαιτείται ένας ορισμένος ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών αυτός δεν δύναται να υπερβεί το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 75 παρ.1 και 3 και 80 παρ. 4 Ν. 4412/2016

άρ. 304 και 305 Ν. 4412/2106

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 20: Τα κριτήρια τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων που προβλέπονται είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης;

Η Αναθέτουσα Αρχή έχει την αρμοδιότητα να καθορίζει το ελάχιστο επίπεδο κριτηρίων τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων που κρίνει αναγκαία για την επιτυχή υλοποίηση της σύμβασης. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η Αναθέτουσα Αρχή εάν ο εκάστοτε προσφέρων διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις καταλληλότητας των υποψηφίων να μετάσχουν στον διαγωνισμό. Για να διαπιστωθεί εάν τα κριτήρια τεχνικών ή/και επαγγελματικών ικανοτήτων είναι ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης, θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση αξιολόγηση με γνώμονα την έκταση, τις απαιτήσεις του έργου, καθώς και τον προϋπολογισμό του.

Ειδικότερα σημειώνεται ότι μία Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες, εάν διαπιστωθεί ότι αυτός έχει συγκρουόμενα συμφέροντα σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

άρ. 75 παρ. 1 και 4 και 80 παρ. 5 Ν.4412/2016

άρ. 304 και 305 Ν. 4412/2016

Αποφάσεις ΔΕΚ:C-27/86CEI κατά Association intercommunale pour les autoroutes des Ardennes, C-237/03 BanqueSonfico,C-234/0 Audiencia Nacional - Ισπανία

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της προκήρυξης

Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Ερώτηση 21: Ορίζεται με σαφήνεια το κριτήριο ανάθεσης και εξασφαλίζεται η μη βαθμολόγηση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων;

Στον ανοικτό διεθνή διαγωνισμό η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών περιλαμβάνει δύο διακριτά μεταξύ τους στάδια: α. την ποιοτική επιλογή των διαγωνιζομένων που αφορά στον έλεγχο συμμετοχής και καταλληλότητας των οικονομικών φορέων που δεν έχουν ήδη αποκλειστεί και β. την ανάθεση της σύμβασης που γίνεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει:

- i. της τιμής (ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης) κυρίως για περιπτώσεις όπου πράγματι αρμόζει το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής (πχ, προϊόντα τυποποιημένα και ετοιμοπαράδοτα)
- ii. του κόστους με χρήση προσέγγισης κόστους- αποτελεσματικότητας (λαμβάνοντας υπόψη πχ το κόστος απόκτησης, συντήρησης, ανακύκλωσης κλπ σύμφωνα με το άρθρο 87 Ν. 4412/2016)
- iii. βέλτιστης σχέσης ποιότητας- τιμής η οποία εκτιμάται βάσει προκαθορισμένων στη διακήρυξη κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης κατά τις παρ. 2, 3 και 5 του άρθρου 86 Ν. 4412/2016 (πχ. τα μετρήσιμα ειδικότερα τεχνικά, λειτουργικά και αισθητικά χαρακτηριστικά των υπό προμήθεια αγαθών, την εξυπηρέτηση μετά την πώληση και την τεχνική υποστήριξη, την προθεσμία εκτελέσεως, τα έξοδα λειτουργίας, την αποδοτικότητα, την παροχή εγγύησης, τη μεθοδολογία προσέγγισης και υλοποίησης της μελέτης, την οργανωτική δομή της ομάδας έργου σε σχέση με τις υπό ανάθεση υπηρεσίες, την απασχόληση εργαζομένων ευπαθών ομάδων κλπ), ενώ για τις συμβάσεις υπηρεσιών ειδικότερα μεταξύ των κριτηρίων μπορούν να περιλαμβάνονται η ορθότητα

αντίληψης του αντικείμενου της σύμβασης, η διαμόρφωση κατάλληλων προτάσεων, η αποτελεσματική επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή κατά την εκτέλεση, η διασφάλιση της εφαρμοσιμότητας των προτεινόμενων λύσεων κλπ. Επισημαίνεται ότι μεταξύ των κριτηρίων ανάθεσης δύναται να περιλαμβάνεται και η εμπειρία του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στην εκτέλεση της σύμβασης (πχ για υπηρεσίες διανοητικής φύσης, συμβούλων, αρχιτεκτόνων). Η περίπτωση αυτή δεν θα πρέπει ωστόσο να συγχέεται με τα ελάχιστα επίπεδα τεχνικής ικανότητας που τίθενται ως προϋπόθεση συμμετοχής βάσει της παρ. 4 του άρθρου 75 Ν. 4412/2016.

Σε κάθε περίπτωση τα κριτήρια αναθέσεως αφορούν μόνο στην εξακρίβωση της πλέον συμφέρουσας προσφοράς και όχι στην εξακρίβωση της καταλληλότητας των υποψηφίων δηλαδή των τεχνικών μέσων, της υλικοτεχνικής υποδομής, της χρηματοοικονομικής επάρκειας, του κύκλου εργασιών, της εμπειρίας εκτέλεσης συναφών έργων αυτών κλπ. Ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να ανάγονται σε κριτήρια ανάθεσης τα στοιχεία βάσει των οποίων πιστοποιείται η τεχνική και επαγγελματική επάρκεια των διαγωνιζομένων, προκειμένου να τους επιτραπεί η συμμετοχή στο διαγωνισμό (δηλαδή τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής), τα οποία μόνον στο πλαίσιο του ελέγχου της συνδρομής των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στο διαγωνισμό μπορούν να εκτιμηθούν.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 86 και 87 Ν. 4412/2016

άρ. 311και 312 Ν. 4412/2016

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-31/87, GebroedersBeentjes BV κατά Staatder Nederlanden,C-315/01, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-532/06, Lianakis.tc.

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 22: Προσδιορίζονται τα επιμέρους κριτήρια ανάθεσης και η βαρύτητα ή η φθίνουσα σειρά αυτών;

Τα επί μέρους κριτήρια ανάθεσης, που τυχόν προβλέπονται, θα πρέπει να συνδέονται με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

Τα εν λόγω επί μέρους κριτήρια προσδιορίζονται κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής. Θα πρέπει επίσης να αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης δημοσιότητας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, δηλαδή να καταγράφονται επακριβώς στο κείμενο της διακήρυξης. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν έχει δικαίωμα κατά το στάδιο της διενέργειας του διαγωνισμού να τροποποιεί ή να εφαρμόζει κριτήρια διαφορετικά από αυτά που περιλαμβάνονται στο κείμενο της διακήρυξης.

Ειδικότερα, τα επιμέρους κριτήρια ανάθεσης πρέπει να είναι - κατά το δυνατόν - μετρήσιμα, δηλαδή να επιδέχονται ποσοτικής εκτίμησης με βάση τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης. Ο προσδιορισμός των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης πρέπει να είναι επίσης αναλογικός, δηλαδή δε θα πρέπει να υπερβαίνουν το σκοπό της αξιολόγησης για την ανάθεση της σύμβασης.

Είναι εφικτή υπό προϋποθέσεις η επιλογή περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων (πχ. ανακυκλωμένο χαρτί για εκτύπωση βιβλίων) .

Η Αναθέτουσα Αρχή στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, όταν η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσδιορίζεται αποκλειστικά βάσει της τιμής, οφείλει για τον καθορισμό των κριτηρίων ανάθεσης να διαμορφώσει και τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από αυτά, με τον καθορισμό μιας διακύμανσης με κατάλληλο εύρος. Όταν η στάθμιση δεν είναι δυνατή για λόγους που μπορούν να αποδειχθούν, τότε η Αναθέτουσα Αρχή προσδιορίζει αντί σταθμίσεως τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών. Συνεπώς, σε κάθε κριτήριο θα πρέπει να αντιστοιχεί ο βαθμός ή η σειρά στάθμισής του.

Όπως έχει κριθεί νομολογιακά (Ελεγκτικό Συνέδριο, ΣΤ' Κλιμάκιο, Πρακτικό 113/2001) η Αναθέτουσα Αρχή έχει υποχρέωση να επιμερίσει το συντελεστή βαρύτητας κάθε ομάδας στα επιμέρους κριτήρια που την αποτελούν, και να

τον διαφοροποιήσει ανάλογα με την σπουδαιότητα που επιθυμεί να αποδώσει σε κάθε ένα από αυτά, προκειμένου να δύνανται να συγκρίνει τις προσφορές και να επιλέξει την πλέον συμφέρουσα.

Διαφορετικά, ο μη προσδιορισμός από τη διακήρυξη συντελεστή για κάθε επιμέρους στοιχείο των ομάδων κριτηρίων αποτελεί अपαράδεκτη τροποποίηση της προβλεπόμενης από τις άνω διατάξεις διαδικασίας, που καθιστά, ως εκ τούτου, μη νόμιμη την τεχνική αξιολόγηση. Διότι κατά την τεχνική αξιολόγηση πρέπει να βαθμολογηθούν αυτόνομα όλα τα επιμέρους κριτήρια αξιολόγησης και όχι η ομάδα στο σύνολό της. Και τούτο καθώς μόνον εφόσον γίνει αυτοτελής αξιολόγηση τους κατά μονάδα, είναι δυνατόν να ελεγχθεί το αν καλύπτουν πλήρως ή επουσιωδώς τις απαιτήσεις της διακήρυξης και να αποφευχθούν τυχόν συμφητισμοί ουσιωδών αποκλίσεων ενός στοιχείου με πιθανή υπερκάλυψη των τεχνικών προδιαγραφών άλλου στοιχείου της ίδιας ομάδας.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

άρ. 86 Ν. 4412/2016

άρ. 311 Ν. 4412/2016

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-532/06, Lianakis.tc. C-315/01, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου C-247/02 Sintesi, ΣΤΕ 2573/2009

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 23: Προσδιορίζεται ο ακριβής τρόπος βαθμολόγησης και κατάταξης των προσφορών;

Ως προς την βαθμολόγηση κάθε επιμέρους κριτηρίου αξιολόγησης, επισημαίνεται ότι αυτή κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Η βαθμολογία είναι 100 στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, ενώ αυξάνεται μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς, ενώ σε κάθε περίπτωση η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά τόσο τη βαθμολογία όσο και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο. Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς σημαίνει ότι δεν καλύπτουν τις τεχνικές προδιαγραφές και παρουσιάζουν αποκλίσεις από αυτές και κατά συνέπεια επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς.

Ως προς τη συνολική βαθμολόγηση και κατάταξη των προσφορών, επιλέγεται κατά περίπτωση ένας από τους τύπους που προβλέπεται στα Πρότυπα Τεύχη Διακήρυξης για Συμβάσεις Προμηθειών / Γενικών Υπηρεσιών που εξέδωσε η ΕΑΑΔΗΣΥ.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 86 Ν. 4412/2016 παρ. 10, 11, 13, 14

άρ. 311 Ν. 4412/2016 παρ. 5

Ελεγκτικό Συνέδριο, ΣΤ' Κλιμάκιο, Πρακτικό 113/2001

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Δ.ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ερώτηση 24: Προβλέπεται η παροχή εγγυήσεων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του κανονιστικού πλαισίου της διακήρυξης;

Τα αναφερόμενα στα έγγραφα της σύμβασης σε σχέση με τις εγγυήσεις (συμμετοχής, καλής εκτέλεσης, προκαταβολής, καλής λειτουργίας) θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 και 302 του Ν. 4412/2016.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 72 Ν. 4412/2016

άρ. 302 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 25: Η περιγραφόμενη διαδικασία της παρεχόμενης δικαστικής προστασίας αποτυπώνει τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου της διακήρυξης;

Η δυνατότητα παροχής δικαστικής προστασίας των συμμετεχόντων σε μία διαδικασία ανάθεσης οφείλει να ανταποκρίνεται πλήρως στην διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης ώστε να υπάρχει ασφάλεια δικαίου, και οι επιμέρους προβλεπόμενες διαδικασίες προσφυγής στην προστασία αυτή να μην την καθιστούν στην πράξη αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή. Διαφορετικά δεν δύνανται να διασφαλιστούν αποτελεσματικά τα δικαιώματα ίσης συμμετοχής και εν τέλει ο υγιής και ελεύθερος ανταγωνισμός (αρχή της αποτελεσματικότητας των οικονομικών κοινοτικών οδηγιών βλ. και Αποφάσεις ΔΕΚ C-327/00, C-424/2011). Εξάλλου, όπως έχει γίνει πάγια δεκτό από τη νομολογία, για την τήρηση της επιταγής της ασφάλειας δικαίου είναι ιδιαίτερα σημαντικό να είναι η νομική κατάσταση των ιδιωτών σαφής και συγκεκριμένη και να τους παρέχει τη δυνατότητα να γνωρίζουν το πλήρες περιεχόμενο των δικαιωμάτων τους και, ενδεχομένως, να τα επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων (βλ. Απόφαση ΔΕΚ C-280/2000).

Για την έννομη προστασία κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρ. 345 επ. (Βιβλίο IV) του Ν. 4412/2016. Ειδικότερα για τις προσφυγές επί διαφορών που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων ή τροποποίησης αυτών με εκτιμώμενη αξία άνω των 60.000 €, αρμόδια πλέον είναι η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ).

Επισημαίνεται ότι η ισχύς των ανωτέρω διατάξεων άρχεται από 1.4.2017, ενώ αφορούν σε διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις που εκδίδονται ή συντελούνται μετά την 31.3.2017. **Μέχρι 31.3.2017 εξακολουθεί να εφαρμόζεται ο Ν. 3886/2010.**

Η διακήρυξη συστήνεται να περιλαμβάνει εν συντομία τουλάχιστον τις βασικές ρυθμίσεις για την έννομη προστασία των συμμετεχόντων στη διαδικασία, κατά το ανωτέρω νομικό πλαίσιο. Οποιαδήποτε άλλη αναφορά σε θεσμικό ή κανονιστικό πλαίσιο για συντρέχουσες διαδικασίες προσωρινής προστασίας ως προς τις εκτελεστές πράξεις ή παραλείψεις δεν είναι νόμιμη και δεν θα πρέπει να απαντάται στο κείμενο της διακήρυξης.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 345 επ. Ν. 4412/2016 και ειδικότερα άρ. 364 αυτού

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-327/2000, Santex, ΔΕΚ C-424/2001 CSAustria, ΔΕΚ C-280/2000, AltmarkTrans και RegierungspräsidiumMagdeburg

Απόφαση ΣτΕ 2973/2011, Γνωμ ΝΣΚ 121/1999

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 26: Προβλέπονται οι λόγοι/περιστάσεις για τη ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας;

Η Αναθέτουσα Αρχή δύναται αλλά δεν υποχρεούται στην ανάθεση της σύμβασης. Έχει κριθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (Απόφαση ΔΕΚ C-27/1998) ότι το ενωσιακό δίκαιο δεν επιβάλλει υποχρέωση σύναψης σύμβασης στην Αναθέτουσα Αρχή που ξεκίνησε μια διαδικασία ανάθεσης. Παράλληλα δέχεται σιωπηρά ότι η ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής να μη συνάψει σύμβαση για την οποία υπήρξε ανταγωνισμός ή να παραιτείται από τη διαδικασία του διαγωνισμού δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση της συνδρομής σοβαρών ή εξαιρετικών περιστάσεων. Ωστόσο, της επιβάλλει, αν δεν καταλήξει σε ανάθεση, να ενημερώσει το συντομότερο δυνατό τους

υποψηφίους και τους προσφέροντες για τους λόγους για τους οποίους αποφάσισε να μη συνάψει τελικά τη σύμβαση, ως προς την οποία υπήρχε ανταγωνισμός, ή να κινηθεί εκ νέου τη διαδικασία.

Ωστόσο η απόφαση περί ανακλήσεως προκηρύξεως διαγωνισμού για τη σύναψη δημόσιας συμβάσεως συγκαταλέγεται στις αποφάσεις που δύνανται να προσβληθούν δυνάμει των διαδικασιών που εισάγουν οι οικονομικές οδηγίες προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των κανόνων του κοινοτικού δικαίου σε θέματα δημοσίων συμβάσεων και των αντίστοιχων εθνικών κανόνων μεταφοράς του (ΔΕΚ C-15/2004). Για το λόγο αυτό σε κάθε περίπτωση η απόφαση περί ματαίωσης του διαγωνισμού **«πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η (ματαίωση και) επανάληψή του»** (ΝΣΚ 46/2011, ατομική γνωμοδότηση).

Εκτιμάται ότι παρά το γεγονός ότι η Αναθέτουσα Αρχή δύναται αιτιολογημένα να ματαιώσει τη διαδικασία ανάθεσης, η επίκληση των περιπτώσεων ματαίωσης στο σώμα της διακήρυξης, προσδίδει μεγαλύτερη ασφάλεια και διαφάνεια στην διαδικασία και πάντως προδιαγράφει το πλαίσιο κινδύνου για τους υποψηφίους κατά τρόπο που να επιτρέπει ευχερέστερα τον ενδεχόμενο όποιο μελλοντικό δικαστικό έλεγχο. Στην περίπτωση αυτή η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να αναφέρει απλά και μόνο τις υποχρεωτικές περιπτώσεις ματαίωσης με βάση το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζει άνευ περαιτέρω υποχρεώσεων εξειδίκευσης.

Εκτός από τη δυνατότητα ματαίωσης, η Αναθέτουσα Αρχή δύναται, κατά την κρίση της, και μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία, να αναμορφώσει το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψη της διαδικασίας από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα/ παράλειψη.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 106 Ν. 4412/2016

άρ. 317 Ν. 4412/2016,

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-27/1998Metalmeccanica, C-92/2000, C-15/2004Koppensteiner, ΣτΕ Τμήμα Δ' 219/2002

ΝΣΚ 46/2011ατομική γνωμοδότηση, ΣτΕ203/2011Ασφ

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 27: Στις περιπτώσεις που δίδεται η δυνατότητα στους υποψηφίους προσφέροντες να υποβάλλουν προσφορά για ένα, περισσότερα ή/και όλα τα τμήματα, έχουν προσδιοριστεί οι όροι ανάθεσης για κάθε διακριτό τμήμα;

Η δυνατότητα ανάθεσης της σύμβασης ανά τμήματα συνεπάγεται τον σαφή διαχωρισμό των τμημάτων αυτών. Αν η ανάθεσή τους γίνεται με μία ενιαία διακήρυξη τότε θα πρέπει καταρχάς να προκύπτει ο διαχωρισμός των τμημάτων αυτών, αλλά και να διευκρινίζεται ρητά αν οι συμμετέχοντες μπορούν να υποβάλλουν προσφορά για ένα, περισσότερα από ένα ή/και όλα τα τμήματα. Επίσης μπορεί να περιορίζεται ο αριθμός των τμημάτων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα.

Ο διαχωρισμός αφορά στο αντικείμενο κάθε τμήματος και στον επιμέρους προϋπολογισμό τους. Οι λοιποί όροι συνήθως παραμένουν οι ίδιοι εκτός και εάν η Αναθέτουσα Αρχή ρητά έχει προβλέψει την διαφοροποίηση κάποιων σε σχέση με ορισμένα τμήματα. Ο συνθηθέστερος λόγος διαφοροποίησης είναι το κριτήριο και υποκριτήρια ανάθεσης. Στην περίπτωση που διαφοροποιούνται ανά τμήμα θα πρέπει να είναι ευκρινής η αντιστοίχησή τους ανά τμήμα και ο τύπος αξιολόγησής τους, εάν αλλάζει, ώστε να μην υπάρχουν ασάφειες κατά την διαδικασία αξιολόγησής τους.

Εκτιμάται επίσης όσον αφορά την τήρηση του προϋπολογισμού των τμημάτων, ότι αποδεκτές μπορούν κατά κανόνα να είναι μόνο οι προσφορές που δεν υπερβαίνουν τον προϋπολογισμό του τμήματος για το οποίο υποβλήθηκαν. Σε περίπτωση τμηματικής υπέρβασης, θα απορρίπτεται η προσφορά για το τμήμα που σημειώνεται η υπέρβαση χωρίς αυτό να συνεπάγεται ακυρότητα για τις λοιπές προσφορές για άλλα τμήματα του ίδιου υποψηφίου. Οι όροι αυτοί θα πρέπει να τίθεται στο σώμα της διακήρυξης.

Ο πλήρης διαχωρισμός των μη κοινών όρων που διέπουν την ανάθεση των τμημάτων σύμβασης που ανατίθενται ενιαία με την ίδια διακήρυξη επιτρέπει επίσης την ταχύτερη ολοκλήρωση των αναθέσεων. Διότι με μία ενιαία διαδικασία ανατίθενται περισσότερες της μίας συμβάσεις που συνδέονται μεταξύ τους. Και παρά το γεγονός ότι μπορούν να προκύψουν προβλήματα, όπως άλλωστε και σε κάθε άλλη διαδικασία ανάθεσης, ο διαχωρισμός τους επιτρέπει την απεμπλοκή των τμημάτων που καθυστερούν ως προς την ανάθεσή τους από τα λοιπά, για τα οποία δεν τίθεται κώλυμα συνέχισης της διαδικασίας.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η απόφαση μιας Αναθέτουσας Αρχής να μην διαιρέσει μια σύμβαση σε τμήματα πρέπει να είναι αιτιολογημένη, οι δε λόγοι αυτής της απόφασης περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 59 Ν. 4412/2016

άρ. 288 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 28: Ορίζονται προτεινόμενα μέσα/ έγγραφα που αποδεικνύουν το δικαίωμα του προσφέροντα να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων ανεξάρτητα από τη φύση των δεσμών του με αυτούς;

Η δυνατότητα αυτή, όπως προβλέπεται στα άρθρα 78 και 307 Ν. 4412/2016, αφορά στο στάδιο της ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων όπου εξετάζεται η οικονομική και χρηματοοικονομική τους επάρκεια καθώς και η τεχνική και επαγγελματική τους ικανότητα. Αφορά υποψηφίους που δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής και για αυτό επικαλούνται τις ικανότητες τρίτων στους οποίους υπολογίζουν να προσφύγουν αν τους ανατεθεί η σύμβαση.

Οι διατάξεις έχουν την έννοια ότι επιτρέπεται σε υποψήφιο που θέλει να αποδείξει ότι πληροί τις οικονομικές, χρηματοδοτικές και τεχνικές προϋποθέσεις συμμετοχής του να κάνει χρήση των ικανοτήτων άλλων οντοτήτων, ανεξάρτητα από τη νομική φύση των δεσμών που διατηρεί με αυτές, υπό την προϋπόθεση ότι είναι σε θέση να αποδείξει ότι όντως βρίσκονται στη διάθεσή του τα μέσα των εν λόγω οντοτήτων που είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης.

Ως προς τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα ή την επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι είναι εκείνοι που θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Νομολογιακά έχει κριθεί (Αποφάσεις ΔΕΚ C-176/98HolstItaliaSpA, C-389/92BallastNedamGroep, C-314/01CoöperatieveVerkoop) ότι η προσφυγή σε αποδεικτικά στοιχεία τρίτων δεν μπορεί να γίνει δεκτή άνευ όρων και ότι εναπόκειται στην Αναθέτουσα Αρχή να επαληθεύσει και να διασφαλίσει ότι ο προσφέρων πρόκειται όντως να κάνει χρήση των οποιασδήποτε φύσεως μέσων που επικαλείται κατά την καλυπτόμενη από τη σύμβαση χρονική περίοδο. Επιπλέον οσάκις μια εταιρία επικαλείται τις ικανότητες οργανισμών ή επιχειρήσεων προς τις οποίες συνδέεται με άμεσους ή έμμεσους δεσμούς, οφείλει να αποδεικνύει ότι όντως βρίσκονται στη διάθεσή της τα μέσα των εν λόγω οργανισμών ή επιχειρήσεων που δεν της ανήκουν και που είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης και τέλος ότι οι διατάξεις δεν παρέχουν τη δυνατότητα ούτε a priori αποκλεισμού ορισμένων μέσων αποδείξεως ούτε το τεκμήριο ότι ο παρέχων υπηρεσίες διαθέτει μέσα τρίτων απλώς και μόνον επειδή ανήκει στην ίδια κοινοπραξία επιχειρήσεων.

Επειδή επίσης σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία εναπόκειται στον εθνικό δικαστή να εκτιμήσει αν έχει προσκομιστεί, στο πλαίσιο της κύριας δίκης, το αποδεικτικό αυτό στοιχείο, έχει δε περαιτέρω κριθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας (Ασφ 1190/2009) ότι «δεν αρκεί η απλή δήλωση εκδηλώσεως ενδιαφέροντος συνεργασίας με τον υποψήφιο ανάδοχο για την από κοινού με αυτόν κατάθεση προσφοράς, διότι δήλωση με το περιεχόμενο τούτο δεν συνιστά, κατά το αντικειμενικώς αντιληπτό νόημά της, δέσμευση υπό την εκτεθείσα έννοια».

Εκτιμάται ότι σε περίπτωση που η στήριξη στις ικανότητες τρίτων είναι επιθυμητή, ο προσδιορισμός κάποιων μέσων απόδειξης προσθέτει σαφήνεια στον τρόπο συμμετοχής των υποψηφίων και εφόσον συνοδεύεται από την ένδειξη «προτεινόμενο μέσο/ έγγραφο απόδειξης» και την υποσημείωση ότι τυχόν διαφορετικοί τρόποι απόδειξης θα εκτιμηθούν στο πλαίσιο του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου, δεν παραβιάζει το γράμμα και το πνεύμα των ανωτέρω διατάξεων.

Σημειώνεται ότι προτεινόμενα έγγραφα απόδειξης συνιστούν δεσμευτικά έγγραφα που ισχύουν κατά παντός ή κατ' ελάχιστον μεταξύ των μερών, όπως για παράδειγμα υπεύθυνη δήλωση του τρίτου που προσφέρει τους πόρους του με αναφορά στο έργο, στον υποψήφιο προσφέροντα και στους σχετικούς πόρους, ή για νομικά πρόσωπα και απόφαση του Διοικούντος Οργάνου του με ανάλογο περιεχόμενο, ή ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ των μερών με ανάλογο προς την υπεύθυνη δήλωση περιεχόμενο.

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις οι Αναθέτουσες Αρχές μπορούν να απαιτούν ο οικονομικός φορέας να είναι από κοινού υπεύθυνος με τον φορέα στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται για την εκτέλεση της σύμβασης. Επίσης μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή από έναν από τους συμμετέχοντες στην ένωση.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία :

άρ.78 Ν. 4412/2016

άρ.307 Ν. 4412/2016

Αποφάσεις ΔΕΚ:C-176/98Holst Italia SpA, C-389/92Ballast Nedam Groep, C-314/01Coöperatieve Verkoop), ΣΤΕ (Ασφ) 1190/2009),

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 29: Ορίζεται το τμήμα της σύμβασης, που πρόκειται να ανατεθεί με υπεργολαβία;

Δύναται επιμέρους διακριτό αντικείμενο της σύμβασης να ανατίθεται υπεργολαβικά σε τρίτους, χωρίς να αίρεται όμως στο ελάχιστο η ευθύνη του προσφέροντα, υπό την προϋπόθεση ότι αυτός αποδεικνύει κατά στην προσφορά του ότι κατά την εκτέλεση της σύμβασης θα έχει πράγματι την δυνατότητα χρησιμοποίησης υπεργολάβων. Απαγόρευση με ρητούς όρους της διακήρυξης των υπεργολαβιών για την εκτέλεση της σύμβασης αντίκειται στο κοινοτικό δίκαιο (βλ. και Αποφάσεις ΔΕΚ C-176/98 Holst Italia SpA και C-314/01Coöperatieve Verkoop).

Εκτιμάται ωστόσο ότι στο πνεύμα της αρχής της αναλογικότητας η συμμετοχή υπεργολάβων στην προσφορά ενός υποψηφίου δεν μπορεί να είναι σε ποσοστό τόσο μεγάλη ώστε να αφορά στο σύνολο ή στο μεγαλύτερο μέρος της σύμβασης, προκειμένου να μην υποκαθίσταται ουσιαστικά ο προσφέρων ή να πρόκειται για άλλη μορφή σύμπραξης (ένωση προσώπων ή δάνεια εμπειρία) που διέπεται από άλλες προϋποθέσεις εφαρμογής.

Στις περιπτώσεις επιτρεπτών υπεργολαβιών οι Αναθέτουσες Αρχές χρειάζεται να αναφέρουν στην διακήρυξη ότι οι συμμετέχοντες θα ορίζουν στην προσφορά τους το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν με την μορφή της υπεργολαβίας σε τρίτους, τους υπεργολάβους που θα χρησιμοποιήσουν με υποχρέωση πλήρους αναφοράς των επαγγελματικών τους στοιχείων, και το είδος της δέσμευσης που επιθυμούν ως ελάχιστο αποδεικτικό μέσο της μεταξύ τους σχέσης. Συνήθως ζητείται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντα ότι δεσμεύεται να χρησιμοποιήσει τον συγκεκριμένο εργολάβο καθώς και υπεύθυνη δήλωση του υπεργολάβου ότι δεσμεύεται να υλοποιήσει το τμήμα της σύμβασης όπως περιγράφεται στην προσφορά του υποψηφίου αναδόχου, εφόσον του ανατεθεί η σύμβαση.

Οι Αναθέτουσες Αρχές δύνανται να επαληθεύουν τη συνδρομή λόγων αποκλεισμού και για τους υπεργολάβους. Η εν λόγω επαλήθευση είναι υποχρεωτική εάν το τμήμα που θα εκτελέσει ο υπεργολάβος υπερβαίνει το 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης.

Κατά κανόνα και εκτός περιπτώσεων που δικαιολογούνται για λόγους αποκλειστικότητας δικαιωμάτων (λ.χ. δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικά ή βιομηχανικά σήματα) υπεργολάβος που συμμετέχει σε μία προσφορά

δεν μπορεί να συμμετάσχει και σε άλλη προσφορά, επί ποινή αποκλεισμού όλων των προσφορών στις οποίες συμμετέχει.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ.58 και 131 Ν. 4412/2016

άρ. 287 και 336 Ν. 4412/2016

Αποφάσεις ΔΕΚ: C-176/98 Holst Italia SpA και C-314/01 Coöperatieve Verkoop).

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 30: Στην περίπτωση αποδοχής εναλλακτικών προσφορών, περιγράφεται ο τρόπος που θα αξιολογηθούν από την Αναθέτουσα Αρχή;

Τα άρθρα 57 και 286 του Ν. 4412/2016 ορίζουν ότι οι Αναθέτουσες Αρχές δύνανται να επιτρέπουν ή να απαιτούν από τους προσφέροντες να υποβάλλουν εναλλακτικές προσφορές. Για να επιτρέπεται η αξιολόγηση των εναλλακτικών προσφορών θα πρέπει ρητώς να αναφέρεται τούτο στην διακήρυξη. Αν δεν υπάρχει σχετική ρητή μνεία, οι εναλλακτικές προσφορές δεν επιτρέπονται. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι η υποβολή εναλλακτικών προσφορών είναι επιτρεπτή, εφόσον πληρούνται οι απαραίσιμοι όροι του διαγωνισμού (Βλ. ΣτΕ (ΕΑ) 107/2010) και γι' αυτό οι Αναθέτουσες Αρχές πρέπει στο κείμενο της διακήρυξης να περιγράφουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, τον τρόπο υποβολής τους καθώς και τον τρόπο αξιολόγησής τους.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ.57 Ν. 4412/2016

άρ. 286 Ν. 4412/2016

ΣτΕ (ΕΑ) 107/2010

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 31: Στην περίπτωση χρήσης ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, ενσωματώνονται όλες οι απαιτήσεις του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου;

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αποτελεί ειδική διαδικαστική εφαρμογή δηλαδή ένα εργαλείο για τις ανοικτές, και κλειστές διαδικασίες για τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, για τις συμφωνίες - πλαίσιο που διενεργούνται με επαναδιαγωνισμό (μίνι διαγωνισμό) και για τις διαγωνιστικές αναθέσεις μέσα από δυναμικά συστήματα αγορών.

Αφορά αυστηρά μόνο περιπτώσεις που οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να προσδιοριστούν με ακρίβεια, ενώ υποχρεωτικά γίνεται αναφορά στην διακήρυξη του διαγωνισμού και στην ανακοίνωση της περίληψής του ότι θα γίνει χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Το ελάχιστο περιεχόμενο αυτών των πληροφοριών αναλύεται στα άρθρα 34 και 271 Ν. 4412/2016.

Ο πλειστηριασμός διενεργείται στην τελευταία φάση μιας διαδικασίας ανάθεσης, όπου έχει προηγηθεί ο έλεγχος ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων και η αξιολόγηση της προσφοράς τους. Οι αναθέτουσες αρχές, δηλαδή, διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με τα επιλεγμένα κριτήρια και στη συνέχεια προσκαλούν όσους έχουν υποβάλλει παραδεκτές/κανονικές και κατάλληλες προσφορές να υποβάλλουν νέες τιμές ή/και νέες αξίες. Απαιτείται τεχνική πρόσβαση σε ένα πλήρες ηλεκτρονικό σύστημα που υποστηρίζει όλες τις φάσεις του πλειστηριασμού, μέσω του οποίου ταυτόχρονα και μόνο με ηλεκτρονικά μέσα όλοι οι υποψήφιοι που έχουν

υποβάλει παραδεκτές προσφορές υποβάλουν νέες τιμές ή/και αξίες, σε προθεσμία όχι μικρότερη των δύο εργασιμών ημερών από την πρόσκληση και ενημερώνονται για την κατάταξή τους.

Η Αναθέτουσα Αρχή κατά την πρόσκληση των υποψηφίων αναδόχων στην διαδικασία αυτή, ανακοινώνει το αποτέλεσμα της αξιολόγησης μέχρι εκείνο το στάδιο, ορίζει τα στοιχεία που αποτελούν αντικείμενο του πλειστηριασμού, αναφέρει τον μαθηματικό τύπο για την αυτόματη κατάταξη σε συνάρτηση με τις νέες υποβαλλόμενες τιμές ή/και αξίες, ορίζει τυχόν όρια ακραίων αποδεκτών τιμών σε σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης, δεσμεύεται ότι σε κάθε φάση θα παρέχει συνεχή και άμεση ενημέρωση για την κατάταξη των υποψηφίων χωρίς να γνωστοποιείται η ταυτότητάς τους, ορίζει τον τρόπο με τον οποίο περατώνεται ο πλειστηριασμός.

Με το τέλος του πλειστηριασμού η Αναθέτουσα Αρχή σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα αυτού, έχοντας δηλαδή εξασφαλίσει νέες οικονομικές προσφορές, και εφαρμόζοντας το κριτήριο ανάθεσης της διαδικασίας που προβλέπει κατά τα άλλα η διακήρυξη θα πρέπει να εκδώσει τελικό πίνακα αξιολόγησης και να προχωρήσει στην ανάθεση της σύμβασης.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ.34 Ν. 4412/2016

άρ.271 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου : Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ελέγχονται οι όροι της διακήρυξης σε σχέση με τα οριζόμενα στο κανονιστικό πλαίσιο και το σχέδιο ανακοίνωσης – πρόσκλησης της Αναθέτουσας Αρχής για συμμετοχή των υποψηφίων σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, το οποίο θα πρέπει να επισυνάπτει ο δικαιούχος – Αναθέτουσα Αρχή κατά τον προέλεγχο της διακήρυξης.

Ερώτηση 32: Προκύπτει ο τρόπος με τον οποίο συντάχθηκαν και οριστικοποιήθηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές από την Αναθέτουσα Αρχή;

Οι τεχνικές προδιαγραφές δεν πρέπει να αξιώνουν τεχνικές, επαγγελματικές ή χρηματοοικονομικές ικανότητες δυσανάλογες και υπερβολικές σε σχέση με το αντικείμενο της σχετικής σύμβασης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας η επιλογή αυτών πρέπει να είναι αναγκαία και πρόσφορη για την επίτευξη του στόχου, στον οποίο αποβλέπει.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν δεν είναι δυνατόν να περιγραφεί ένα είδος με τεχνικές προδιαγραφές σαφείς και πλήρως κατανοητές, κατά τις οποίες εμπεριέχονται αναφορές εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων ή αναφορές ορισμένης καταγωγής ή παραγωγής, αυτές πρέπει να συνοδεύονται από τη μνεία «ή το ισοδύναμο».

Εναλλακτικοί τρόποι σύνταξης και οριστικοποίησης των τεχνικών προδιαγραφών δύνανται να είναι οι εξής:

- Μετά από δημόσια διαβούλευση
- Επαναλαμβανόμενη προμήθεια
- Εμπειρογνωμοσύνη, τεχνική γνωμοδότηση
- Υιοθέτηση συγκεκριμένων τεχνικών προτύπων
- Άλλο

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 46, 47, 54 Ν. 4412/2016

άρ. 277, 279, 282 και 285 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Έγγραφο δικαιούχου, το οποίο θα τεκμηριώνει τον τρόπο με τον οποίο συντάχθηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές ώστε να εξασφαλίζεται ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και να μην δημιουργούνται αδικαιολόγητα εμπόδια στον ανταγωνισμό.

V. ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Ερώτηση 33: Το φυσικό αντικείμενο του προκηρυσσόμενου «έργου» συμπίπτει με το σχετικό προβλεπόμενο στην απόφαση ένταξης και σε περίπτωση που περιλαμβάνεται πρόσθετο φυσικό αντικείμενο αυτό είναι διακριτό;

Ελέγχεται εάν το αντικείμενο της διακήρυξης συμπίπτει με το εγκεκριμένο σύμφωνα με την απόφαση ένταξης, φυσικό αντικείμενο. Στην περίπτωση που προκηρύσσεται φυσικό αντικείμενο μεγαλύτερο από αυτό που συγχρηματοδοτείται, το πρόσθετο φυσικό αντικείμενο θα πρέπει να είναι διακριτό προκειμένου να είναι εύκολα ανιχνεύσιμο στην παρακολούθηση και στις πληρωμές. Για το μη επιλέξιμο φυσικό αντικείμενο θα πρέπει να ενημερώνεται ο φορέας υλοποίησης ότι οι δαπάνες για την υλοποίηση του θα τον βαρύνουν.

Ερώτηση 34: Ο προβλεπόμενος στα τεύχη του διαγωνισμού χρόνος υλοποίησης του «έργου», είναι εύλογος και συμφωνεί με την προβλεπόμενη διάρκεια του «έργου» στην απόφαση ένταξης της πράξης;

Εκτιμάται μακροσκοπικά (με βάση ιστορικά στοιχεία) η ρεαλιστικότητα του προτεινόμενου από τον μελετητή χρονοδιαγράμματος του «έργου» και ελέγχεται η συμφωνία του με την προβλεπόμενη διάρκεια του «έργου» στην απόφαση ένταξης της πράξης υπό την έννοια ότι δεν υπερβαίνει την προβλεπόμενη διάρκεια του «έργου».

VI. ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Ερώτηση 35: Ταυτίζονται οι συμβατικοί όροι του σχεδίου σύμβασης με τους αντίστοιχους όρους που περιλαμβάνονται στην διακήρυξη ώστε να μην υπάρχουν αντιφάσεις;

Δεδομένου ότι οι διακηρύξεις πέρα από το συνημμένο σχέδιο σύμβασης περιλαμβάνουν και τους βασικούς όρους της σύμβασης, οι παραπάνω πρέπει να περιληφθούν αυτούσιοι στο σχέδιο σύμβασης και να είναι απολύτως εναρμονισμένοι ώστε να μην υπάρχουν κενά και αντιφάσεις. Πρέπει να εξασφαλίζεται η νομιμότητα, πληρότητα και σαφήνεια των συμβατικών όρων της διακήρυξης και συνακόλουθα της σύμβασης.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 2 παρ.1 περ. 14 Ν.4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 36: Περιλαμβάνεται λεπτομερής διαδικασία παραλαβής των παραδοτέων/ αγαθών/ υπηρεσιών του «έργου», που να είναι αντίστοιχη προς τη φύση και τις απαιτήσεις που δημιουργούν οι προδιαγραφές των παραπάνω;

Η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να ορίσει και να περιλάβει στο σχέδιο σύμβασης λεπτομερή διαδικασία παραλαβής των παραδοτέων αγαθών /υπηρεσιών του έργου, που να είναι αντίστοιχη προς τη φύση και τις απαιτήσεις που δημιουργούν οι προδιαγραφές των παραπάνω καθώς και διαδικασία παραλαβής του συνολικού έργου. Η παραλαβή γίνεται από επιτροπή παραλαβής που συστήνεται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 221 Ν. 4412/2016 σε συνέχεια του απαιτούμενου ελέγχου.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία:

άρ. 208, 209 και 219 Ν.4412/2106

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 37: Περιέχονται όροι που να εξασφαλίζουν ότι οι τυχόν τροποποιήσεις της σύμβασης δε θα αλλοιώνουν το προκηρυσσόμενο αντικείμενο;

Η διακήρυξη οφείλει να περιλαμβάνει και κάποιους βασικούς όρους ως προς την εκτέλεση της σύμβασης, η τήρηση των οποίων θα διασφαλίσει την ομαλή εξέλιξή της, καθώς και την τήρηση των βασικών αρχών που διέπουν τις δημόσιες αναθέσεις. Δηλαδή, θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι κατά την εκτέλεση της σύμβασης δε θα παρεισφρήσει οιοδήποτε νέο στοιχείο, το οποίο να αλλοιώνει ή να τροποποιεί το προκηρυσσόμενο αντικείμενο ποιοτικά ή ποσοτικά κατά τρόπο που να θεωρηθεί ότι θα περιορίζει το δικαίωμα ίδιων ευκαιριών των δυνητικών συμμετεχόντων. Συνεπώς, θα πρέπει να υπάρχουν όροι στην διακήρυξη και πρόβλεψη για συμβατικούς όρους που να αναφέρουν ότι οι τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις που θα γίνουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο που ανατέθηκε δε θα αλλάξει. Για παράδειγμα: *«Τροποποιήσεις ή αλλαγές της σύμβασης επιτρέπονται εφόσον δεν είναι ουσιώδεις και δεν αλλοιώνουν το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (είδος, ποσότητα, παραδοτέα, ύψος σύμβασης) και πραγματοποιούνται με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών, η οποία θα αποτελεί Παράρτημα της αρχικής σύμβασης».*

Λοιπές περιπτώσεις τροποποίησης συμβάσεων χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης προβλέπονται στα άρθρα 132 και 337 Ν. 4412/2016 με τις αντίστοιχες προϋποθέσεις. Η όποια τροποποίηση της σύμβασης γίνεται μετά από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου.

Εφαρμοστέο δίκαιο/ Νομολογία:

άρ. 132 και 201 Ν.4412/2106

άρ. 337 Ν. 4412/2016

Απόφαση ΔΕΚ C-496/1999 CasSucchidiFrutta,

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 38: Οι προβλεπόμενες κυρώσεις ή ποινικές ρητρες καθώς και οι διοικητικές προσφυγές κατά των αποφάσεων που τις επιβάλλουν είναι σύμφωνες με τις διατάξεις του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τον διαγωνισμό;

Το ύψος του προστίμου που προβλέπεται στην περίπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης προμήθειας ή των ποινικών ρητρών στην περίπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης υπηρεσιών πρέπει να είναι εναρμονισμένο με αυτό που ορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο, ήτοι στα άρθρα 207 και 218 Ν. 4412/2016 αντίστοιχα, ώστε να μην εγείρεται μεταγενεστέρως θέμα καταχρηστικών συμβατικών όρων. Επίσης η δυνατότητα άσκησης διοικητικής προσφυγής κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν τις προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να συμφωνεί με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 205 Ν. 4412/2016.

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία

άρ. 205, 207 και 218 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 39: Διασφαλίζεται ότι οι πληρωμές εξαρτώνται από την αντίστοιχη παραλαβή φάσεων/ παραδοτέων/ τμήματος του έργου και την ολοκλήρωση των εκάστοτε αναγκαίων διοικητικών διαδικασιών;

Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα καταβάλλει την αμοιβή ή τμήματα των αμοιβών μόνον εφόσον έχει διασφαλιστεί η προσήκουσα και εμπρόθεσμη εκτέλεση των αντίστοιχων φάσεων/παραδοτέων (δηλαδή δεν αρκεί η παράδοση ενός παραδοτέου αλλά θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί όλες οι απαιτούμενες διοικητικές διαδικασίες για την καταβολή της αμοιβής).

Εφαρμοστέο δίκαιο/Νομολογία

άρ. 200 Ν. 4412/2016

Τεκμηρίωση δικαιούχου :

Παραπομπή σε άρθρα/ σελίδες της διακήρυξης

Ερώτηση 40: Περιλαμβάνονται όροι για καταγγελία της σύμβασης από τον ανάδοχο;

Στο σχέδιο σύμβασης δεν πρέπει να περιλαμβάνονται όροι για καταγγελία της σύμβασης από τον Ανάδοχο και τυχόν υπάρχοντες πρέπει να απαλειφθούν.

Ερώτηση 41: Περιλαμβάνονται όροι που να περιορίζουν την ευθύνη του αναδόχου (π.χ. μόνο θετική ζημία ή αποζημίωση μέχρι του ύψους της σύμβασης κλπ);

Στο σχέδιο σύμβασης δεν πρέπει να περιλαμβάνονται όροι, που περιορίζουν την ευθύνη του Αναδόχου (π.χ μόνο θετική ζημία ή αποζημίωση μέχρι του ύψους της σύμβασης κλπ) και τυχόν υπάρχοντες πρέπει να απαλειφθούν.